Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

BJERGSNÆS SKOLEN

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

BJERGSNÆSSKOLEN

BJERGSNÆSSKOLEN

ÅRSSKRIFT 1985

INDHOLD:

5 *Ære være mindet – Vagn Aage Kjeldsen*
8 *Forældretanker – Et forældrepar (1984/85)*
10 *En kongelig kusk – Arne Knudsen*
15 *Livets gave. Livets fugl – Lisbet D. Mølgaard*
16 *Håndbold – med forskellige intensioner – Børge Hansen*
22 *Livskraft – Karen W.A. og Margrethe M. (84/85)*
23 *Tider – Margrethe Mortensen (84/85)*
25 *To be – or not to work – Hans-Jørn Bergmann*
29 *Dispositionsplan for fremtidigt byggeri*
30 *Den ny klasseføj som bygges i 1986*
31 *At være ny – Dorthe Madsen (84/85)*
32 *Cykelturen 1985 – Børge Hansen*
35 *Tik – Tak – Dorthe Stuestrup (84/85)*
36 *Et ophold – Anne Adler Sørensen (83/84)*
37 *Springet fra Bjergsnæs til gymnasiet – Lisbeth Nielsen (82/83)*
38 *Det svundne år – Astrid, Sune, Lisbet og Ole Mølgaard*
86 *Livet – det værdifulde – Ole Mølgaard*
88 *Personalia*
93 *Elevmødet den 3.-4. maj 1986*
94 *Referat af elevmødet 1985*
96 *Nyt fra gamle elever – Folke, Kirsten og Niels*
99 *Hej med jer! – Karin Munk Nielsen*
100 *Elevforeningens formandsberetning – Mette K. Hansen (81/82)*
101 *Bjærgsnæsskolen og hvad så?*
Lis Gedsø (81/82)
106 *Elevliste 1984-85*
108 *Elevliste 1985-86*
110 *(Vedtægter for Bjergsnæsskolens elevforening)*

Forside og tegning side 15: Lisbet D. Mølgaard
Tegning side 22: Margrethe Mortensen
Billeder: Anna-Maria Bergmann, Børge Hansen, Ole Mølgaard samt elever.
Sats: Viborg Maskinsætteri, Viborg
Tryk: HJ Tryk, Viborg

Ære være mindet

Den 9. december 1984 døde Mads Nielsen 83 år gammel. Et halvt års sengeleje tog hans sidste kræfter. Årsskriftet 1984 var netop trykt, derfor skal der her i skriftet for 1985 fortælles lidt om, hvad Mads betød for Bjergsnæsskolen.
Da Viborgegnens Ungdomsskole standsede sit virke i 1968, var der en lille kreds af mennesker, der lovede hinanden at ville arbejde for oprettelsen af en ny ungdomsskole. Der blev dannet en bestyrelse med Mads Nielsen som formand. – De første år var målet en Ungdomshøjskole, men dette blev senere ændret til en efterskole, som vi kender den i dag.
Der gik 13 år inden Bjergsnæsskolen var en realitet. – Indvielsen fandt sted i august 1981. – Et langt løb med utrolig mange forhindringer var da fuldført. Forhandlinger med ministeriet, amtet, kommunen, fredningsmyndigheder m.m. stillede store krav til bestyrelsen. Mads Nielsens ukuelige vilje og smittende mod bevirkede, at vennekredsen holdt sammen om idéen, trods de mange udsættelser og henholdende svar der indløb på ansøgningerne om statslån til igangsætning af byggeri. Den 11. april 1980 faldt de sidste brikker på plads og byggeriet begyndte umiddelbart efter.
Det var en lykke at Mads nåede at se skolen komme godt fra start – at han nåede at se, at de tanker han havde om, hvad ungdommen bør møde på en skole som denne, fuldt ud blev indfriet.
I bestyrelsen og vennekredsen føler vi, at vi ved mødet med Mads fik noget værdifuldt, som vi vil forsøge at bringe videre til kommende generationer.
Æret være Mads Nielsens minde.

Bestyrelsen og medarbejderne har i det forløbne år arbejdet en del med udbygningsplaner for skolen. Ved skolens etablering blev de oprindelige planer stærkt beskåret så faglokaler og en del elevværelser måtte undlades, det er derfor et stort ønske og et stort behov, der kan opfyldes ved byggeri af 2. etage.
Ministeriet har givet os foreløbigt tilsagn om, at dette kan ske i 1986. Bevillingen lyder på 2½ mill. i statslån og 2,1 mill. i kreditforeningslån med rentestøtte samt 400.000 kr. som skolen bidrager med.

Herdis og Mads Nielsen ved skolens indvielse.

Arkitektfirmaet P. Kjelgaard og Th. Pedersen er i gang med tegning og detailprojektering. Såfremt den endelige tilladelse gives og vejrliget tillader det, forventer vi at kunne påbegynde byggeriet ca. 1. marts 1986. Elevværelserne skal være færdige til skoleårets begyndelse og resten ca. 1. okt.

Når undervisningsfløjen er færdig vil fysikundervisningen kunne varetages af skolens egne lærere, og transport til Overlund skole kan spares. Desuden vil en omorganisering af nuværende rums funktioner betyde, at der bliver bedre arbejdsforhold på kontor, lærerværelse, A.V. rum m.v. Eleverne vil bl.a. blive tilgodeset med en større opholdsstue, da den nuværende skal lægges til spisesalen. – Vi håber, at vi i fællesskab kan forme et byggeri til gavn for skolen og kommende elever.

En mulighed for at øge skolens beskedne grundareal har vi udnyttet ved at købe ca. 6 tdr.l. beliggende langs det sydlige skel. Her skal ad åre indrettes et idrætsanlæg med internationale mål på såvel atletik – som boldbaner. – Købet er betinget af, at der kan gives tilladelse til etablering af et sådant anlæg.

Det kommende år kan således give mange udfordringer og ekstra opgaver til medarbejdere og bestyrelse, men det er i glad forventning, vi går i gang med opgaverne.
Bestyrelsen sender hermed en tak til elever, forældre, forstanderpar og alle ansatte på skolen for samarbejdet i årets løb.

Glædelig jul
og godt nytår.
Vagn Aage Kjeldsen

Hygge på lærerværelset.

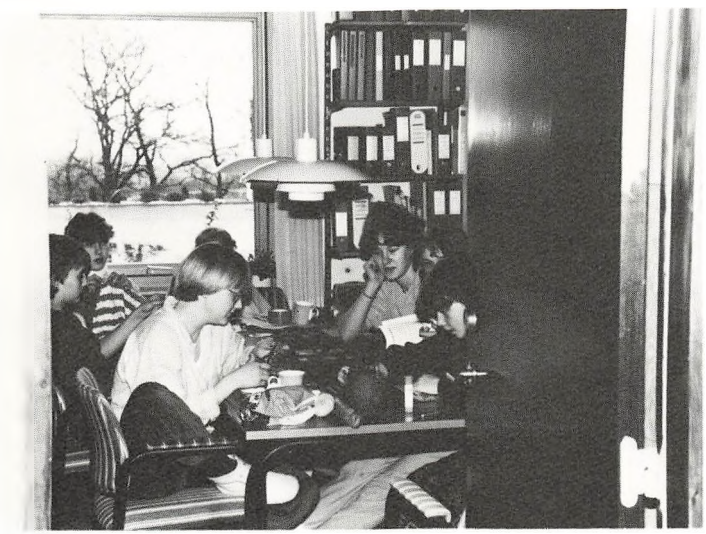

Forældretanker. 84-85

B jergsnæsskolen – bygget på bakken – beregnet for
J yder fra Jelling og andet joggingfolk fra jordkloden.
E nestående er engagementet!
R ytmeserier gi'r rekreation til rock-rebeller –
G rundtvig griber græsrødderne – gøder grobunden
S angskatten styrker sindelaget.
N orgesturen nydes nemt!
Æ sker med æbler fra ældregenerationen »ælskes« af ædedolkene
S jove situationer sætter sig spor –
S amtaler summer sent!
K reativitet kan klare knudrede konflikter
O mfattende orientering om omverdenen
L evende lærere lægger linien –
E ventyrlig er elevernes energi
N uvel – næppe noget negativt kan nævnes!

Et forældrepar (84/85)

Levendegjort afslutningsudstilling.

En kongelig kusk
Mads Nielsen til minde

Mennesker er billedhuggere for hinanden. Hver for sig sætter vi os vore spor, omend sporene er vidt forskellige af natur og karat.
Mads Nielsen, tidligere forstander på Gymnastikhøjskolen ved Viborg og gennem de første mange år i skolens historie formand for Bjergsnæsskolen, var en af dem, der satte sig spor så dybe og markante, at de vil stå i kommende tider.
Det var en lang og travl arbejdsdag, der endte, da Mads Nielsen en solfyldt advents-søndag for et år siden sluttede sin livsbane.
Livet igennem havde han levet med, hvor tingene foregik. Han var i en sjælden grad aktiv og engageret i sin tid, men først og fremmest havde han viet sit liv til de frie skoler og dansk ungdomsarbejde.
I en menneskealder var Mads Nielsen med til at forme dansk gymnastik, og han stod ved sin død som en af vore fineste kendere af vor gymnastik og dens folkelige værdi.
Ud af mange besværligheder har han en stor del af æren for rejsningen af og siden ledelsen af Gymnastikhøjskolen ved Viborg. En af hans sidste store opgaver var som formand for den selvejende institution at stå for rejsningen af Bjergsnæsskolen.
Mads Nielsen var leder og igangsætter hele sit liv.
Det begyndte, da han efter opholdet på Ollerup Folkehøjskole og siden Gymnastikhøjskolen i Ollerup kom hjem og af sin forening fik opfordringen til at tage sig af gymnastikken i sit hjemsogn – et arbejde, der senere førte med sig, at hovedkreds- og amtshold blev ham betroet.
Siden var han en årrække ejer af fødegården i Henne, men blev i 1933 hentet til Ollerup af Niels Bukh, der ønskede ham som lærer på Gymnastikhøjskolen. Det har uden tvivl revet slemt i ham ved tanken om at skulle forlade fødeegnen, som han følte sig stærkt knyttet til, men Mads Nielsen sagde aldrig nej, når han så en udfordring. Sådan heller ikke her – og det blev rige år, hvor adskillige tusinde unge fik en oplevelse ved mødet med Ollerup og det, som også Mads Nielsen havde at give.
Samtidig rejste han landet tyndt for at lede instruktionsmøder, som vi dengang kaldte delingsførermøder, vinter efter vinter.

Flaget hejses for første gang på Bjergsnæsskolen.

I 1942 kom opfordringen fra Viborg, hvor man ønskede, at Herdis og Mads Nielsen skulle påtage sig opgaven med at starte en gymnastikhøjskole på egnen. Behovet for en højskole af den art var stort i Jylland, og repræsentanter fra alle amtsforeninger i denne landsdel stod bag opfordringen.
Det blev et ja, og kort før Påske 1945 flyttede familien teltpælene til Viborg, hvor en bar mark ved Søndersø ventede på, at en skole skulle rejse sig.

Arbejdet med at få skolen op at stå kom til at vare i alt ni år, ofte meget vanskelige år, inden skolen kunne indvies i 1951. Siden kom så 17 år som leder af den store skole, hvor Mads Nielsen virkede, ivrigt optaget af at sætte sit præg på skolens lederuddannelse og af at udbygge skolen. I hans tid blev lærer- og medarbejderboliger og en idrætshal føjet til den hovedbygning, der var rejst i 1951.

I sit arbejde med højskolen så Mads Nielsen klart, at man i gymnastikken og idrætten har et fornemt virkemiddel, når det gælder at lære unge at tage egne evner og kræfter i brug. Netop derfor var det halvgjorte, det uskønne, det sjuskede ham inderligt imod.

Han kendte også ansvaret på et område, hvor den personlige påvirkning er stor, fordi man kommer hinanden så nær. Det egoistiske og det selvkredsende i gymnastikken og idrætten var for ham noget uværdigt.

Gang på gang har han kunnet understrege, at idrættens værdi er betinget af det syn, der arbejdes ud fra, og det endemål man har for sit virke.

Livet kunne ikke fratage ham troen på idealerne. Kendsgerningerne kunne nok være hårde, men ikke så tunge, at han gav efter.

Da Mads Nielsen i 1968 gav tøjlerne fra sig på Gymnastikhøjskolen, var han 67, men egentlig pensionist blev han aldrig. Nye udfordringer meldte sig ustandseligt, og en af de største blev opgaven med at rejse en ungdomsskole på Viborg-egnen.

Gennem en årrække havde der været drevet ungdomsskole på Volden 7 i Viborg under navnet Viborgegnens Ungdomsskole. Tvunget af omstændighederne blev denne skole lukket i 1968, men styrelsen var af den opfattelse, at der stadig måtte være basis for en fri ungdomsskole på egnen. Man besluttede derfor, at en ny skole skulle rejses, og Mads Nielsen blev anmodet om at indgå i arbejdet som formand for bestyrelsen og siden som byggeleder.

Også denne skoles rejsning gav besvær og vanskeligheder. Mange forhandlinger, økonomiske overvejelser og lang ventetid kunne være belastende, men Mads Nielsen gav aldrig op. Det var ikke en sejrrig, men ydmyg og glad byggeleder, der kunne aflevere skolen ved dens indvielse i 1981.

Samtidig hermed stod han som byggeleder ved opførelse af Gymnastikhøjskolens svømmehal, af ombygninger på lærerskolen i Ollerup og på flere andre skoler. Det er ikke helt ufortjent, at man kaldte ham højskolens Chr. d. IV.

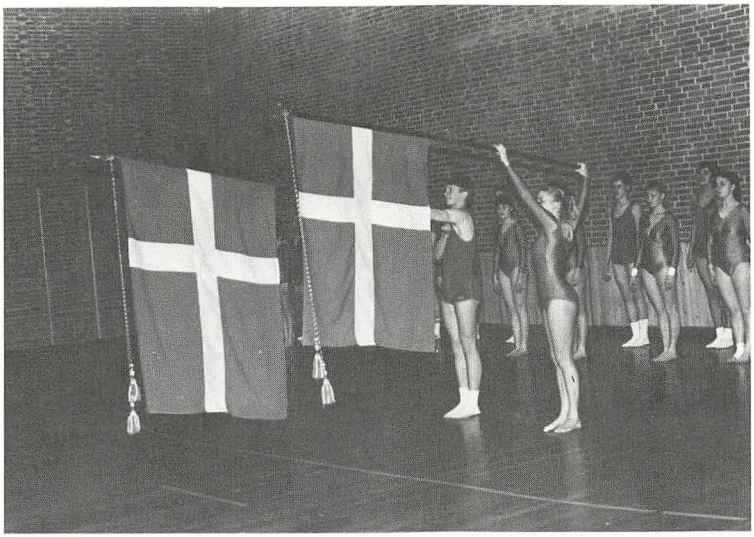

En hilsen.

Mads Nielsen var altid parat, når opgaverne kom til ham. Hans engagement og utrolige energi var hans særkende. Der, hvor vanskelighederne var så store, at mange andre havde givet op, fortsatte han med vestjysk stædighed – og løste opgaven. Spørgsmålet er, om Gymnastikhøjskolen og Bjergsnæsskolen havde eksisteret uden Mads Nielsen.

Mads Nielsen vil huskes ganske særligt for den holdning han havde til tingene, det præg han gav dem. Han var altid ydmyg overfor de opgaver, der lå for, for han vidste, at det at være leder er at gribe ind i andres tilværelse. Men han vidste også, at han skulle gøre det.

En af de fortællinger, Mads Nielsen holdt af at gengive, var Søren Kirkegårds lignelse om den kongelige kusk.

Når man idag genlæser denne fortælling, fornemmer man, at de idealer, som Mads Nielsen så i denne lignelse, passer så godt på ham selv – han var en kongelig kusk.

Fortællingen handler om manden, der blev hentet til godset for at skulle køre et par heste.

Hestene var oprindeligt købt i udlandet og var stærke, fejlfri og meget sjældne dyr.

I begyndelsen havde ejeren selv kørt hestene, men efter en tid med ham ved tømmerne havde de ikke været til at kende igen. De havde godt nok fået foder og pleje nok, men efterhånden holdt de ikke til meget. Øjnene var matte og døsige, deres gang savnede holdning, og uvanerne var blevet mange.
Derfor lod ejeren kongens kusk kalde. Virkningen udeblev ikke. Efter en tid med ham på bukken, var der ingen heste på egnen, der bar hovedet så stolt.
Søren Kirkegård angav selv som årsag til denne forskel, at ejeren havde måttet køre efter hestenes forstand, fordi han ikke selv havde lært at være kusk, mens den kongelige kusk kørte efter kuskens viden om, hvad det ville sige at køre.
Mads Nielsen vidste noget om, hvad det ville sige at køre, der hvor han var med og havde ansvaret. Han brugte aldrig de store ord, men man var aldrig i tvivl om det livssyn, der prægede hans virke og hans indstilling.
Han gik ikke sit eget ærinde, men stod altid i tjeneste for andre – ikke fordi han skulle, men fordi han følte, han burde. Deri ligger tegnet på en fri mands virke.
På Gymnastikhøjskolen ved Viborg, på Bjergsnæsskolen, i det danske gymnastik- og ungdomsarbejde, i de frie skolers kreds vil Mads Nielsens minde blive bevaret i taknemmelighed.

Arne Knudsen

Livets gave.
Livets fugl –

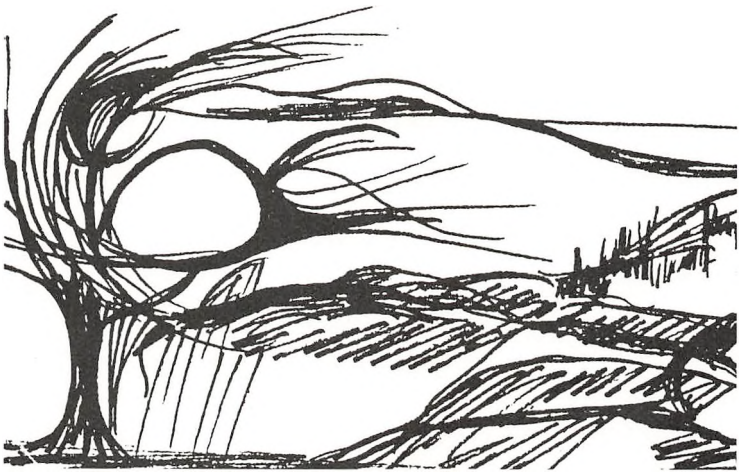

Du og – eller fuglen kan flyve højt –
kan også dale hurtigt ned
for derefter atter at lette på ny.
Måske findes en god højde –
for der at svæve i balance for en tid, –
men helst vil fuglen prøve
stormens magt og kampen mod denne –
luften og vindens bølgen og susen.
Fuglen sætter sig på en tilfældig gren
og fornemmer –
Måske sine vinger som stadig lette og rørige –
måske sine vinger som trætte og tunge.
Havde fuglen ikke med luft under vingerne
oplevet højde, nedstyrtning –
trodset kampen mod stormen –
brugt friheden til at svæve
var den kære fugl måske ikke blevet så rig
på livets mangeartede gaver –
og dette kun fordi den ikke havde brugt sine vinger.

Lisbet D. Mølgaard

Håndbold – med forskellige intensioner

Jeg har ofte set det som et problem, at vi på Bjergsnæsskolen i f.eks. håndbold har mulighed for i vid udstrækning at leve op til DDGU's intensioner med idræt – og eleverne kommer til at kunne lide spillet – og når så skoleåret er forbi, sender vi dem ud til en foreningsidræt, der er styret af DIF's intensioner. Dette kræver en uddybning, og her må det vist være naturligt, at starte med de to hovedorganisationers formål.

Dansk Idrætsforbunds (DIF) formål: »DIF er en sammenslutning af danske amatøridrætsorganisationer og har til opgave at virke for fremme af dansk amatøridræt, samt i det hele taget for amatøridrættens udbredelse i det danske samfund«.

De Danske Gymnastik- og Ungdomsforeningers (DDGU) formål: »DDGU har til formål ud fra det frivillige foreningsarbejde ved idræt og andet kulturelt virke, at fremme den folkelige oplysning«.

Årsagen til, at der findes forskellige organisationer, skal først og fremmest findes i de historiske forhold.

DIF blev stiftet for at sikre dansk deltagelse i de olympiske lege 1896, og dermed blev DIF fra starten elite- og konkurrenceorienteret. DDGU blev stiftet efter et brud med DDSG&I, vist nok på grund af skytternes dominans i organisationen, men DDGU's grundlag blev også det folkelige arbejde, ligesom DDSG&I i det forrige århundrede havde kæmpet for »den folkelige vækkelse«.

Hvilken betydning har det så i praksis? DIF's holdning er helt klar, at eliteidrætten skal støttes i videst muligt omfang. Her er idrætskonkurrencen målet, og samtidig er det midlet til en kontinuerlig sortering i tabere og vindere. Aktiviteten udøves for at komme et skridt højere op i idrætshierarkiet uden hensyn til, hvilke midler der bruges – her tænkes på den øgede vold i idræt og mangel på normale moralbegreber. Dette giver en udvikling imod selvhævdelse og egoisme, idet det er de bedste, der får mest, og hvor de enkelte udøvere kun koncentrerer sig om idrætsaktivitetens teknik og taktik. Eliteidræt er altså den model, som organisationen tilbyder foreningerne.

Som et alternativ til DIF har DDGU markeret sig i ord og handling. For DDGU er idrætten ikke i sig selv målet, men et af midlerne til at

Håndboldsituationer fra årene.

»fremme den folkelige oplysning«, således at medlemmerne gennem et aktivt foreningsliv kan diskutere andet end teknik og taktik med hinanden. Her er intentionerne at skabe mange små foreninger, der vil kunne fungere som mødested og samlingspunkt i fritiden med inddragelse af ikke idrætslige aktiviteter. Idrætsaktiviteterne skal udøves for fornøjelsens skyld, og der skal satses på processen, sådan at dygtiggørelse ikke sker på bekostning af samværet, demokratiet og fairplay. »Her skal man altså ikke dyrke idræt med hovedet under armen, men inddrage medmenneskelige og kulturelle aspekter i idrætsudfoldelsen«, som det hedder i Helge Larsens bog: »Dansk idræt – en tusindfryd«.
Ja, men det lyder jo godt, at der gives to så vidt forskellige alternativer til de aktive idrætsudøvere. Men så enkelt er det desværre ikke. Praksis er, at langt de fleste foreninger er tilknyttet to organisationer, nemlig dels DIF og dels DDGU eller DDSG&I, og derfor er der ikke megen forskel på hvordan det daglige arbejde udføres i de enkelte foreninger, idet det helt klart er DIF's turneringer, normsæt og intensioner, der vægtes højest i langt de fleste foreninger.
Og så kan vi vende tilbage til mit udgangspunkt.
På Bjergsnæsskolen har eleverne mulighed for at vælge håndbold som valgfag to timer ugentligt, og desuden tilbydes det som aktivitet en aften om ugen i elevernes egen idrætsforening. Interessen er ganske pæn, idet gennemsnitlig ca. en tredjedel af eleverne vælger det, skønt kun de færreste har dyrket det som foreningsidræt tidligere.
Min daglige undervisning er i høj grad præget af DDGU-intensioner. Jeg lægger f.eks. megen vægt på »indre motivation« til forskel for »ydre motivation« – og de dermed forbundne følger:

INDRE MOTIVATION	YDRE MOTIVATION
– leg, glæde, aktivitet samhørighed, udfoldelse ...	– resultater, status, omtale, anerkendelse ...
↓	↓
Samarbejde	Præstation
↓	↓
Kompetance.	Agression

Vi starter altid lektionerne med småspil (en del af opvarmningen), hvor det er legen, bevægelsen og ofte morskaben, der er i højsæ-

Rammer må der til, hvis målet skal findes.

Balance.

det, men samtidig giver det en del spilforståelse. Dernæst prøver eleverne nogle små spilfrekvenser, hvor målet er, at de lærer at opfatte – vurdere – beslutte – og handle. Det væsentlige er her processen, hvor de gennem samarbejde skal prøve at finde frem til nogle acceptable handlemuligheder, og hvor resultatet ikke er fastlagt på forhånd – og er heller ikke det afgørende. Resultatet afhænger jo i høj grad af elevernes forudsætninger. I denne proces hjælper eleverne hinanden – man behøver ikke at være nervøs for at blive sorteret fra selv om kammeraten skulle blive bedre end en selv. Konkurrence bruges her som middel til måling af sig selv – alle vil/skal gerne videre – og som stimulans og alternativ. Håndbold er heller ikke kønsopdelt, og det fungerer godt, idet begge køn har nogle kvaliteter, som indvirker positivt på det modsatte.

Vi er ikke med i turneringer, hvor målet kun er at vinde (at få præmier), men selvfølgelig vil eleverne gerne prøve kræfter med andre hold, og derfor spiller vi kampe mod andre efterskoler og enkelte gange mod klubhold. Disse kampe er næsten altid i forbindelse med andre former for samvær (leg, folkedans, sang, kaffe osv.) både før og efter kampen – således at ligegyldigt om man har tabt eller vundet, så glemmer man hurtigt resultatet, og er sammen på samme måde efter som før kampen.

Eleverne kommer til at kunne lide denne form for håndbold, men hvad så når de forlader Bjergsnæs – så er de igen overladt til foreningshåndbold (DIF håndbold), hvor der især bygges på ydre motivation. Nogle elever, nok især de bedste håndboldspillere, accepterer fuldt ud vilkårene og spiller på livet løs, men de nyder jo også godt af eliteidrættens regelsæt. Andre elever – hos hvem der er vakt en interesse, men som måske ikke har så gode evner – prøver, men opdager så, at det ikke er det de er vant til og holder så igen. Atter andre opgiver på forhånd at komme igang, fordi de synes, at det ser uoverskueligt ud med kønsopdeling, aldersopdeling, holdopdeling, konkurrence hver weekend osv. Målet for dansk idrætsliv må ud fra dette være, at det tager hensyn til både DIF's og DDGU's intensioner. Vi vil jo ikke undvære eliten – mange kan frydes over f.eks. Preben Elkjærs snævre hældriplinger i straffesparksfeltet. Men dansk foreningsidræt må så absolut også have som mål, at der er plads til alle, også dem der ikke synes at konkurrencen er det eneste ene. Dvs. at foreningerne bør

tage ikke idrætslige aktiviteter op f.eks. i forbindelse med de normale træningsaftener og/eller arrangere aftener med foredrag, sang, film osv.

Jeg ved, at man er meget opmærksom på dette i flere foreninger, men der ligger stadig et stort stykke arbejde og venter for de initiativrige.

Børge Hansen

Livskraft

Et år i ens liv
et år der gik.
Kun et år,
og dog så betydningsfuldt.
Det har sat så mange spor
man lærte ...
... og gav fra sig.
Tilsammen var vi et fællesskab,
men med hver vores retning.
I storm og stilhed
vi var sammen,
og brugte hinanden.
Vi udviklede os alle
og fandt nye værdier.
Det år tog meget
og gav meget.
Nu er det fortid,
men det er det bedste
du har med dig
i din fremtid.

Karen M. og Margrethe M. (84/85)

Tider

Der er ting i livet
man ikke formår
følelser, tanker
man ikke forstår
det kan synes
så uendelig svært,
og næsten umuligt
at få det lært.

Der er tider
med glæde, med lykke
hvor alt er idyl,
man føler sig trygge.
Følelsen af fællesskabets værdi
gør at man ønsker
dette aldrig er forbi.

Der er tider
med modgang, med skygge
hvor man føler
man intet kan »bygge«.
Meget ændres indeni,
livets brede vej
er pludselig blot en smal sti.

Trods gode
og dårlige tider
livet dog altid
fremad skrider,
meget man også får lært,
selvom det af og til
synes virkelig svært.
Tak for et helt uforglemmeligt år.

Margrethe Mortensen (84/85)

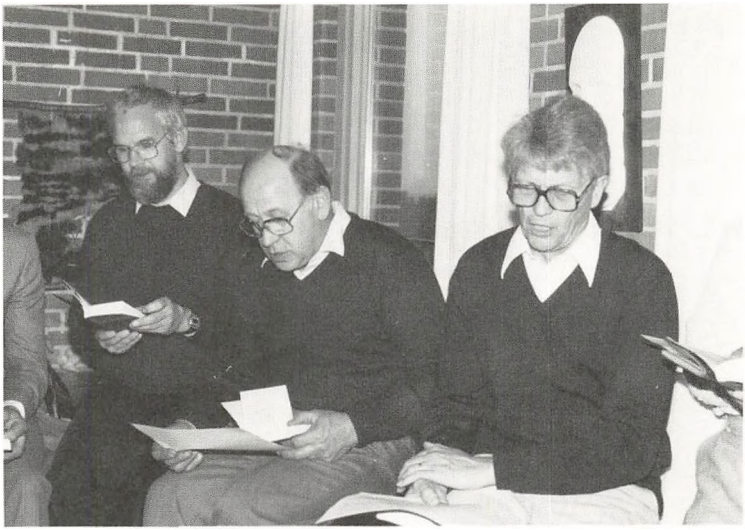

Forældredag før efterårsferien.

Forældredag før efterårsferien.

To be – or not to work

»Fru Hansen, hvad fik for 15 år siden dig til at opgive tilværelsen som hjemmegående?«
»Først og fremmest var det vel et ønske om at realisere sig selv. Når man går derhjemme og passer børn og hus, er der så mange ting man får lyst til. Ja, og så begyndte nabokonerne og vennernes koner jo også at arbejde – og så havde jeg jo min gamle uddannelse som kontorassistent.«
»Føler du så, at du har realiseret dig selv?«
»Ja, det mener jeg da.«
»Hvordan det?«
»Vi har det meget frit her på kontoret. Flextid og alt det der. Godt nok er arbejdet lidt kedeligt, men lønnen er god, så vi har da råd til både farveTV, sommerhus, bil og vinterferie i Norge. Jo, jeg synes, vi har fået det godt.«
»Ja, men hvordan har du realis ...«
»Og børnene, de elsker simpelthen børnehaven og skolefritidsordningen. Og de 3 uger i sommerhus sammen med vennerne. Godt nok savner de videoen, men den vil vi altså ikke have med i sommerhuset – tænk på alle de indbrud der er.«

»Hør, Søren, jeg hører at du er holdt op med at arbejde – er du syg?«
»Næ, jeg har bare lyst til at være hjemme hos børnene, passe hus og sådan noget.«
»Ja, men er du blevet fyret?«
»Nej, jeg sagde selv op.«
»Ja, men er du da gået fra forstanden?«
»Næ, det er jeg forhåbentlig ikke, men jeg har bare lyst til at være fri for det daglige ræs på fabrikken, være mere sammen med børnene så længe de ER børn, ja, og så nå alt det, jeg ikke når til daglig. Gå en tur i skoven, læse og den slags.«
»Ja, men du kan da ikke bare holde op med at arbejde – jamen det kan man da ikke.«

Ovenstående samtaler kan jo nok give anledning til nogle spekulationer og overvejelser. Hvad er arbejde? – Hvorfor skal vi arbejde? –

Gudrun og familien Bergmann til klippe-hyggeeftermiddag for forældre og børn.

Hvordan skal vi realisere os selv? – Hvad er et godt arbejde? Ja, sådan kunne man blive ved med at stille en masse mærkelige spørgsmål, men er de så mærkelige endda? Skyldes det mærkelige, at spørgsmålene er nærgående, umulige at svare på – eller skyldes det måske snarere, at vi tror vi kender svaret, og ved nærmere eftertanke ved vi måske alligevel ikke, hvad vi skal svare, fordi vi aldrig rigtig har tænkt over disse ting, men følger med strømmen og tænker det samme, som alle andre tænker.
Hvorfor går vi på arbejde? – For at tjene penge til at kunne overleve, vil de fleste nok svare. Men ser vi på fru Hansen kunne hun vel godt overleve uden de ting familien fik råd til p.g.a. hendes arbejde. Burde fru Hansen måske i stedet blive hjemme og passe børn, – eller hr. Hansen måske?
Tænk, hvis fru Hansen bliver arbejdsløs – hvilket psykisk knæk ville hun ikke få. Eller hvad? Er det måske inderst inde det hun ønsker – at blive arbejdsløs? Men hun vil ikke være hjemmegående og hr. Hansen da slet ikke – han mister jo sin mandighed – for så har de jo ikke råd til de mange dejlige ting, og hvis man er arbejdsløs, så er man unormal, udenfor eller udstødt, eller hvilket ord, man nu vil

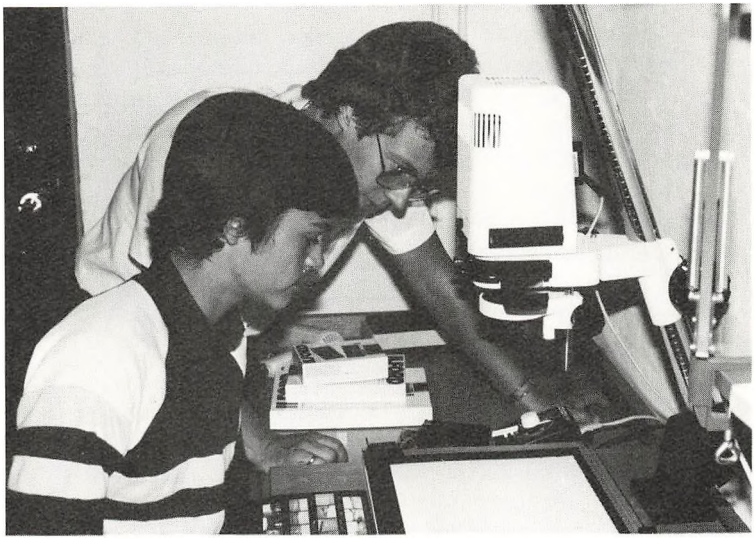

Fotofordybelse.

bruge. I følge mange af vore aviser er mennesker, der ikke deltager i fabrikation af varer eller anden form for service, at regne som sociale tabere. Hvad har de tabt? Hvis der er så mange, der bliver tabere, så må det være et dårligt spil, der spilles. Altså vi vil alle gerne have arbejde, fordi vi ikke vil regnes som unormale eller udenfor – det er menneskeligt og naturligt at ville arbejde – men hvorfor er så så mange trætte af deres arbejde – er det menneskeligt og naturligt at være utilfreds?

Små børn er en god målestok for, hvad der er godt for et menneske. Og de små børn siger, at det er dejligt at bestille noget, man selv bestemmer, og det er væmmeligt at gøre noget, man bliver sat til. Er det ikke omvendt af det, der sker i den voksne verden? Gør vi det, vi har lyst til, eller gør vi det, vi bliver sat til, fordi det er jeg jo nødt til for ikke at være udenfor. Jeg skal for alt i verden beholde mit arbejde.

Tænk en gang på, hvad du selv tænker, hvis en eller anden siger: »Jeg vil ikke have arbejde, jeg vil hellere gå hjemme og passe børn og hus og sådan noget.« – Ja, ikke sandt. Den person er da ikke rigtig klog – eller hvad. Tænk en gang at have lyst til at gå hjemme og lave en

masse spændende og interessante ting, opleve noget sammen med sine børn, værne om de ting man har og synes om – at tænke sig, at have lyst til det fremfor at lave flerfarvede telefonrør i 8 timer om dagen. Tænk en gang på hvad den såkaldte »arbejdsberøvede« kan nå at opleve og lave, udover de huslige pligter, og tænk så på hvad den »arbejdsbedøvede« går glip af, fordi han/hun gerne vil regnes for at være normal.

Desværre er det jo sådan i vort samfund i dag, at det næsten er nødvendigt at begge forældre har arbejde, ellers havde man jo ikke råd til at få børn. Ja, det lyder paradoksalt, eller er det noget vi bilder os ind – nej, der er nu nok noget om det, fordi hvis ikke begge forældre arbejder, er der mange ting vi ikke har råd til, men hvis vi får børn har vi så »råd« til at begge skal arbejde. Er det rimeligt, at de, der ikke får børn, skal have råd til at leve med alle luxusgenstandene, og de, der får børn og dermed sikrer, at også de barnløse får en nogenlunde god og sikker alderdom, ikke har råd til noget, og samtidig bliver regnet som unormal, fordi den ene part ikke arbejder?

Nej, arbejde er noget mærkeligt noget. Vi hader det næsten allesammen, men vi higer efter det med liv og sjæl. »Den, der arbejder, har ikke begreb om elegance,« har Balzac en gang sagt. Der er i mange år sagt og skrevet meget om, at vi har brug for nytænkning og nye livsformer, men hvor skal de komme fra, når de mennesker, der regnes som normale, p.g.a. arbejde og manglende lyst til at undvære noget, ikke har lyst og evne til at ændre. De mennesker, som måske netop havde mulighed for at komme med de nye tanker og ideer, regnes som sociale tabere, dovne og unormale, og de føler sig måske oven i købet som sådan, for det siger de andre jo.

Jeg vil gerne slutte med et citat fra Suzanne Brøgger, som nok kan sætte nogle tanker i gang: »At tage arbejdet fra en arbejder, er som at tage stofferne fra en narkoman. Abstinenserne kan føles dræbende og føre til både vold og vanvid – men også til indsigt. Før vi mennesker blev maskiner har folk altid vidst, at noget skal ligge brak for at noget kan gro. Men hvis man siger det midt i kapløbet om at komme først til helvede, er man jo ikke rigtig klog.«

Hans-Jørn Bergmann

DISPOSITIONSPLAN

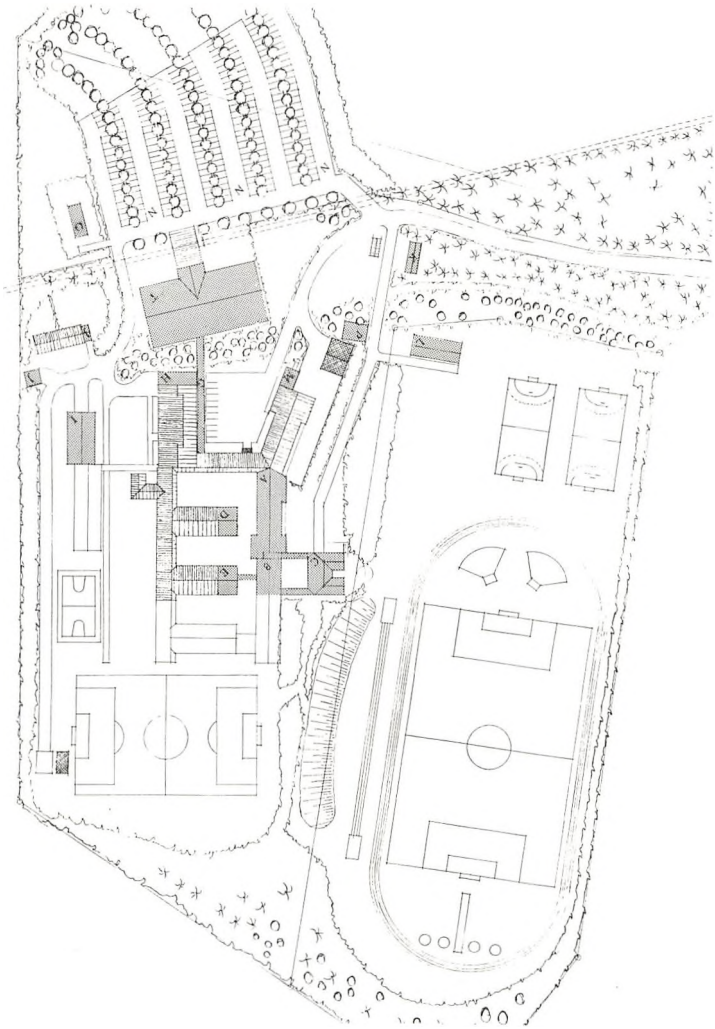

OVERETAGE

UNDERETAGE

Tanker – indtryk – følelser.

At være ny

Det er ikke nemt at være ny et sted. Man er fremmed og føler, at man ikke passer ind i det nye miljø. Man mærker en usikkerhed over for sig selv, som man ikke mindes at ha' følt før. Prøver at overvinde alle ens mystiske tanker og spekulationer. Jeg tænker tilbage på den tid, hvor jeg var med i et stort fællesskab, hvor frygt, problemer og ondskab var lukket ude.
Der var altid nogle at snakke med. Hvor var det en god tid.
Nu er vi spredt for alle vinde og er begyndt at klare os selv.
Det er rart og spændende at prøve noget nyt, men svært, det kræver en del tid.
Vi er alle gået i gang med en stor opgave i livet, som skal løses på hver vores personlige måde. Det er så op til en selv, hvor stor indsats, man vil gøre for at føle sig godt tilpas. For er du selv positiv indstillet på at skulle klare dig, går alt nok godt.
Vi må prøve at få så meget godt ud af det, som det er muligt.
Det hjælper aldrig at give op.

Dorthe Madsen (84/85)

Cykelturen 1985

Igen i år drog 75 friske elever og lærere på cykeltur og denne gang udi det Midtjyske. Vejret var ikke det bedste – regn og blæst – men alligevel fyldtes luften med klokkeklimt og sang: »Så ta'r vi cyklerne frem – cykler afsted – osv.«, og alle sang med uden hensyn til de musikalske evner. Turen varede i fire dage fra lørdag d. 8. juni til tirsdag d. 11.

Lørdag morgen satte vi kursen mod Hald Ege, og Hald Hovedgård var første stop. Her så vi en spændende udstilling om Viborg egnen. Herfra gik turen over Thorning, madpakkespisning i grøftekant og Engesvang, for så at slutte i Bording hos Karin Munk's forældre. Her var der dækket kaffebord og alle tog godt for sig af retterne. Bagefter fik de, der ønskede det, en rundvisning i svinestaldene.

Da vi besteg jernhestene igen, kunne mange mærke ømheden bagi – men alligevel asede alle videre og vi nåede Skyttehusets Camping uden de store problemer. Campingpladsen ligger dejligt helt ned til Svejbæk Snævringen, så da teltene var stillet op, skulle nogle få »vikinger« lige prøve vandet – men koldt var det.

Søndag morgen kørte vi gennem Gl. Ry til Øm Kloster. Her er der mange spændende ting at se på, hvilket de fleste af eleverne også syntes. Hjemturen gik gennem Ry – hvor iskioskens omsætning steg kraftigt – og tilbage til campingpladsen. Om eftermiddagen lod vi cyklerne stå og sejlede med Himmelbjergbåden til Himmelbjerget. Alle var i stand til at bestige bjerget og hjemad gik det så ad små kønne skovstier.

Mandag startede med kurs mod landsbyen Alling, som er meget interessant, idet den gamle landsbyform er bevaret. Her havde vi sat stævne med den gode historiker Knud Tarpgård, der på glimrende vis fortalte om landsbyer.

I silende regn cyklede vi dernæst til Silkeborg. Lignende små druknede mus besøgte vi Silkeborg Museum med den meget berømte Tollund-mand. Lisbeth Nielsen's forældre havde budt på eftermiddagskaffe, så de 5 kilometer ud til Sinding gik let. Inden kaffen fik vi en rundvisning i Sinding Kirke. Så blev næsen vendt hjemad – til aftensmad og bagefter en hyggelig bålaften med pølser og snobrød.

Tirsdag morgen var alle tidligt oppe for at pakke – og nogle enkelte

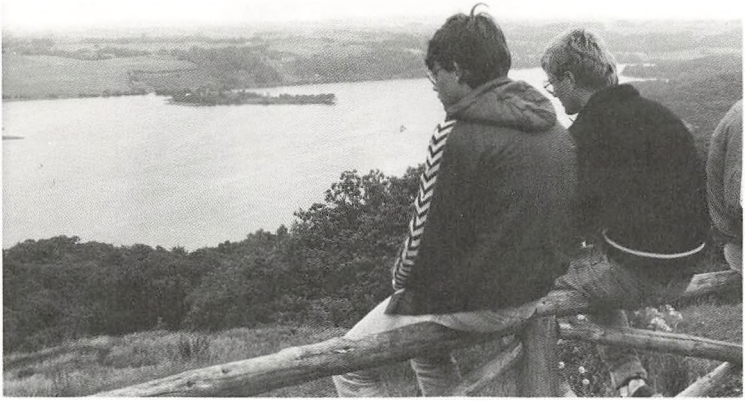

Udsigt fra Himmelbjerget.

for at få en morgendukkert i søen. På hjemturen besøgte vi Silkeborg Kunstmuseum, og eleverne gav tydeligt til kende, at der er forskellige holdninger til Asger Jorn's kunst. Efter frokost cyklede vi 6 km på trækstien langs Gudenåen. Som det sidste fastsatte programpunkt besøgte vi den interessante klosterkirke i Tvilum – og derefter var der frit »løb« hjem.
Alle nåede i »mål« inden aftensmaden – godt ømme og trætte, men alligevel meget oplivede ved tanken om alle de gode ting, turen havde givet os.

Børge Hansen

Betænkelige miner på Himmelbjerget.

Hvad nu? – Cykelturen.

Luciaoptoget giver altid fredfyldte tanker.

Uret tikker videre
idag, i morgen og altid
Dage som synes endeløse
er pludselig borte.
Man forstår det ikke
10 måneder er snart gået
man skal væk
væk fra dem alle
ud i samfundet
Man spredes
Senere samles man igen
men kun for et par dage
Sådan er det bare
uret går aldrig istå
tik, tak.

Dorthe S. (84/85)

Spisetid efter en hård dag.

Et ophold

Vi kom hertil.
Dagen gryede,
men disen lå endnu over landskabet.
Det gik hurtigt,
og snart nåede solens første stråler jorden.
Den varmede,
fik spirerne til at vokse,
til at udvikle sig.
Og den strålede,
kastede sin glans over de voksende spirer,
gav dem lykke,
gav dem lyst til at vokse videre.
Så kom solen højt på himlen.
Den hang som en varm og venlig kugle
over de nu store blomster.
De vokser ikke mere,
men de udvikler sig stadig.
Solen er på sit højeste.
Den begynder sin vandring mod skumringen.
Men selvom tusmørket hersker,
er dagens lys og venlighed ikke glemt.
Først når nattens mørke træder ind,
spiller landskabet sin sørgelige sang,
og blomsterne sænker sørgmodigt deres hoveder.
Pludselig blev det helt mørkt.
Vi tog herfra.

Anne Adler (83/84)

Springet fra Bjergsnæs til gymnasiet

Da vi i begyndelsen af 1983 skulle til at vælge, hvad vi ville beskæftige os med, når vi engang var færdig med året på Bjergsnæs, var det ganske naturligt, at jeg skulle på gymnasiet – det lå ligesom bare i luften, det var det jeg ville.
Og på gymnasiet kom jeg, hvor jeg da også havde det meget skægt de første måneder. Men alligevel var det så anderledes fra Bjergsnæs. På Bjergsnæs kom man til at kende både lærere og elever meget bedre end på et gymnasium. På gymnasiet havde vi intet at gøre med lærerne udover de timer, vi havde dem til.
Jeg tror en del af grunden til, at jeg ikke følte mig godt tilpas på gymnasiet, var, at jeg kom lige fra denne lille lukkede verden, »Bjergsnæs«, over til et sted, hvor det bare gælder om at passe sit eget. Men en anden stor del af grunden var også, at jeg på det tidspunkt, var godt træt af at gå i skole.
Jeg blev ved på gymnasiet og tog hele 1.g, hvilket selvfølgelig kommer mig til gode idag, da jeg ikke havde taget 10. klasse.
Derefter tog jeg et år til England og går nu på HF, som jeg er meget glad for.
Man lever en meget isoleret tilværelse på en efterskole og er afskåret fra »det barske liv« omkring en. Dette kan måske nok siges at være negativt. Men jeg syntes alligevel, at alle de gode ting man oplever ved at være på efterskole nok kan opveje det andet. Det er ting, man aldrig ville have lært eller oplevet i den almindelige skole.
Jeg er glad for, jeg gjorde som jeg gjorde. Jeg følte mig ikke, som den jeg er på gymnasiet. Kun i min fritid kunne jeg være mig selv.

Lisbeth Nielsen (82/83)

Det svundne år

Opstart

Et nyt skoleår – det fjerde – skulle tage sin begyndelse. Sommerferien havde givet mindst 3 ugers ferie til næsten alle. Jordbær behager dog ikke at modnes udenfor ferietiden, så nogle måtte lige hjem og have dem nippet, skyllet og puttet i fryseren, så også det kommende elevhold kunne få jordbærgrød m.m.

Den 29. juli kom de unge medhjælpere, som alle var tidligere elever. Anne Karen Christensen og Bjarne Vestergaard Jensen som køkkenmedhjælpere, Ebbe Madsen som pedelmedhjælper og Anne Adler Sørensen som ung pige i huset hos Lisbet og jeg. Dagen efter startede hele det praktiske personale op; og meget blev der snakket om feriens oplevelser.

Udflugt for personale og bestyrelse er en tilbagevendende begivenhed før skoleårets start. Onsdag den 1. august drog vi af sted til Århus for at se »Den Gamle by«, Vejlby Landbrugsskole, som skal have en særlig tak for meget fin behandling, Kunstmuseet, Væksthusene, Musikhuset og vi sluttede med aftensmad på Kongensbro Kro. En dejlig dag med masser af nye indtryk og mulighed for at lære de nye ansigter at kende. Udover de unge medhjælpere startede også Elsebet Kjeldsen som barselsvikar for Lisbet og Knud Tarpgaard, som årsvirkar for Thorkild.

De kommende dage var travlt besatte med lærermøder, fagformålsformuleringen blev afpudset, ligesom de sidste detaljer for det kommende skoleår blev drøftet.

De første uger

Man står på åbningsdagen, og ser flaget gå til tops før elevernes ankomst og tankerne flyver. Hvad bliver det for et elevhold? Hvordan vil de modtage noget historisk-poetisk? Er sprog, danskhed og historie så fjerne begreber, at vi ikke kan nå dem i eleverne? Vil denne dag gå godt?

Dagen, søndag den 5. august, gik godt. Eleverne ankom glade og spændte – 32 drenge og 35 piger heraf 13 gengangere og 13 søskende til tidligere elever. Der var altså mange kendte ansigter også blandt forældrene – en dejlig oplevelse.

Mormor og morfar piller jordbær.

Fire friske medhjælpere.

Selv om gymnastikken, folkedansen og sangen om aftenen fik rystet eleverne noget sammen, var der vist nogle som tænkte lidt på mor og far og derfor havde svært ved at falde i søvn.
Nå, morgenen kom og en uge med mange forskelligartede aktiviteter startede. Skolen, dagligdagen, omegnen, valgfagene skulle læres at kende. Samvær og fællesskab prøves og findes gennem indøvning af sange og kort gymnastikprogram – alt skulle fremvises/synges onsdag aften, og de første takter i et godt fællesskab var fundet. Det blev alt i alt til en hård men god uge og allerede den første weekend blev 40 elever på skolen – det tegnede godt for sammenholdet.
Allerede tirsdag den 14. august var der personalebesøg. Elevholdet bliver delt i mindre grupper og kommer i løbet af skoleåret rundt til personalet og oplever dem her i hjemlige omgivelser så både skole- og hjemme/familiemennesket opleves.
Vejret var godt de første uger og megen fritid gik med leg og vandpjaskeri på græsplænerne. Mange valgte dog også at gå i springgraven, hvor Knud eller Ebbe ofte gav en hjælpende hånd.
Ofte tager efterskolerne på besøg hos hinanden for at se andet og nyt, og fredag den 17. august havde vi besøg af personale og bestyrelse fra Galtrup Efterskole.

Det klassiske billede fra køkkenet – men hvor er Bjarne?

Kosten er også en vigtig del af et efterskoleophold. Mange anstrengelser bliver i køkkenet gjort for at få maden varieret og sund. Ikke altid passer dette ind i nogle drenges mening om mad. For dem er frikadeller og kartofler med rigelig sovs det rigtige. Men den 21. august kom Åse Andreasen og fortalte om kostvaner og ernæringsrigtig mad og da blev der på en spændende måde pillet ved mange elevers forestillinger om mad.
I august er revisoren altid på besøg. Regnskab og budget skal gøres færdigt og sendes til ministeriet.
Elevforeningens bestyrelse var på besøg fredag den 24. august. Elevforeningens formål og virke var til debat og i årsskiftet 1984 var resultaterne med. Vi håber på en fortsat god og aktiv elevforening til støtte for skolen.
I den sidste uge af august havde lærerne en diskussionsaften. Ofte bliver de almindelige lærermøder brugt til bestemmelse om de øjeblikkelige eller fremtidige praktike gøremål, men på diskussionsaftenerne bliver et emne eller en sag fremlagt og »vingerne« kan blive luftet – ideerne få frit løb. Det er sundt at mærke også det sammen.

Mange arrangementer
Skoleweekenden den 1./2. september skulle alle blive på skolen. Lørdag eftermiddag var der cykeltur ud til Elsebeth i Mollerup. Efter turen på ca. 20 km skulle eleverne ikke have mange opfordringer til at forsyne sig med saftevand og kage. Gennem en orienteringsgang/løb fik eleverne også set Ivan og Elsebeths gård. En god eftermiddag. Efter en hjemtur i modvind var det en rolig aftensamling. Pludselig gik lyset ud – skrig i køkkenet – hvide spøgelser med rødklistrede fingre på altangangen uden for vinduerne. Det gav en brat opvågnen og hvin fra mange, indtil man fandt ud af, at underholdningen var startet.
Søndag eftermiddag var alle i Sdr. Sogns Kirke til gudstjeneste og om eftermiddagen blev de hjemmelavede drager sat op ude i Hald Ege til dragefestivalen.
Efter en lang weekend, hvor alle elever var hjemme hos forældrene, begyndte mandag den 10. september med morgenvækning af en kobjælde kl. 6.30. Det var starten på 2 emnedage om »gamle dage« og eleverne skriver i deres dagbog:

»Gamle dage«. Personalet i stadsen.

»Mandag d. 10/9-84
Her i dag og i morgen har vi emnedage. Emnet var »Gamle dage«.
Tidsplan over d. 10 og 11/9:

Kl. 6.30 vækning med kobjælde

Kl. 6.45 Morgenløb på én række (piger og drenge hver for sig). Derefter koldt bad, da der var lukket for strømmen og det varme vand.

Kl. 7.25 Flaghejsning, morgensang foregik dog indenfor, da det var regnvejr.

Kl. 7.30 Morgenmad, som bestod af havregrød, rugbrød også her var piger og drenge hver for sig. (piger i dørrækken og drengene i vinduesrækken).

Kl. 8.00-12.00 Timer (dansk, matematik, bibelhistorie og historie. Lærerne havde fået stadstøjet på i anledningen af emnedagene.
Ind i mellem var der frikvater, som foregik udenfor. I det første frikvarter blev de, som ikke havde ryddet ordentlig op på deres værelser, »afstraffet« med spanskrørsslag, som også blev brugt i timerne. Derefter var der gymnastik og sang. Drengene og pigerne havde det ikke sammen.

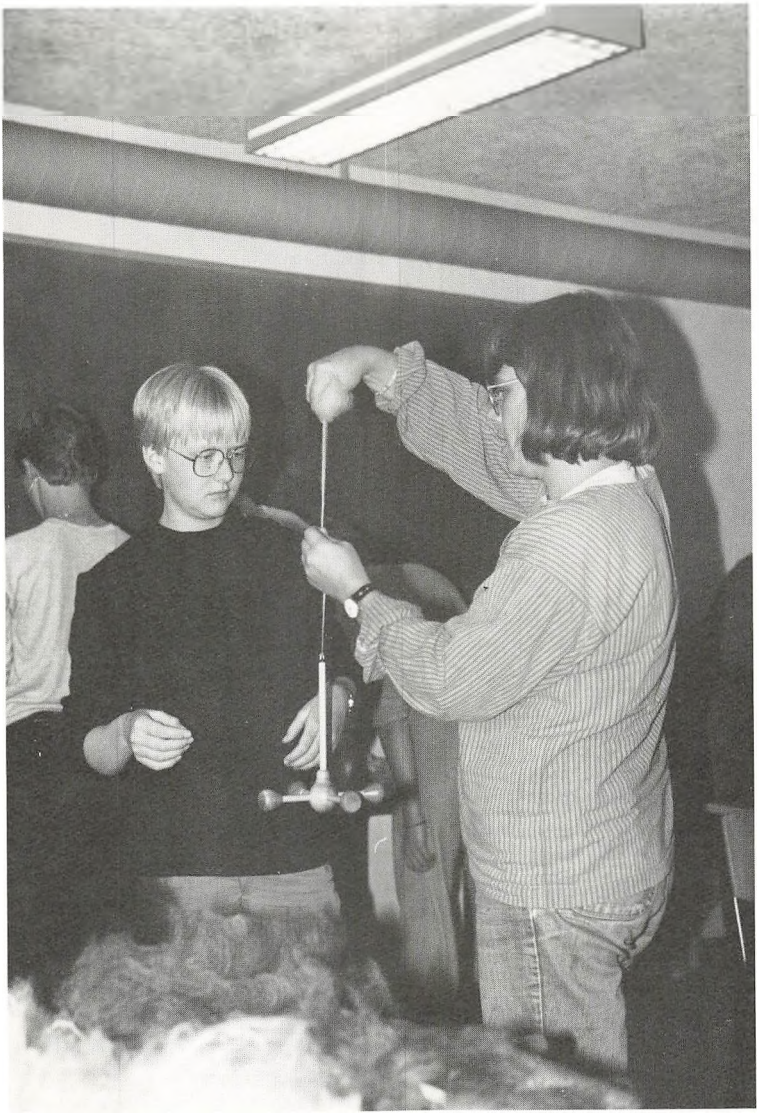

Var det sådan i gamle dage.

Emnedag.

Kl. 12.00 Middagsmad, som bestod af stuvet hvidkål og frikadeller.
Kl. 13.00-18.00 Valgfag (lysestøbning, uld, plantefarvning, træ og metal, læder og keramik).
Kl. 18.00 Aftensmad, som var normal.
Kl. 19.00 Bindstouwaften. Vi strikkede, knyttede, kartede og hørte historier fra Fyn, Mors og Vedersø.
Kl. 21.45 På værelserne.
Kl. 22.30 Stearinlys slukkes.

Tirsdag d. 11/9-84
Dagen forløb næsten som den foregående, men til morgenmaden fik vi øllebrød, og til middagsmad guleærter med tilbehør: rugbrød, kartofler, flæsk og kogt medister. Om aftenen skulle vi vise hinanden det gymnastik vi havde lavet fra gamle dage.«
Det var gode dage, hvor alle ved (næsten) at prøve det fik et indtryk af, hvordan det foregik. Gymnastikhistorie blev fortalt og Lings gymnastik samt Ollerup gymnastik blev indøvet og forevist.

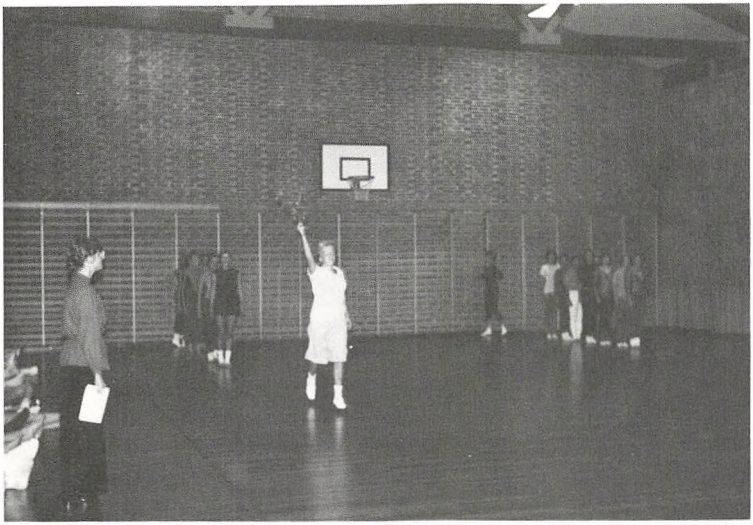

Gymnastik fra gamle dage.

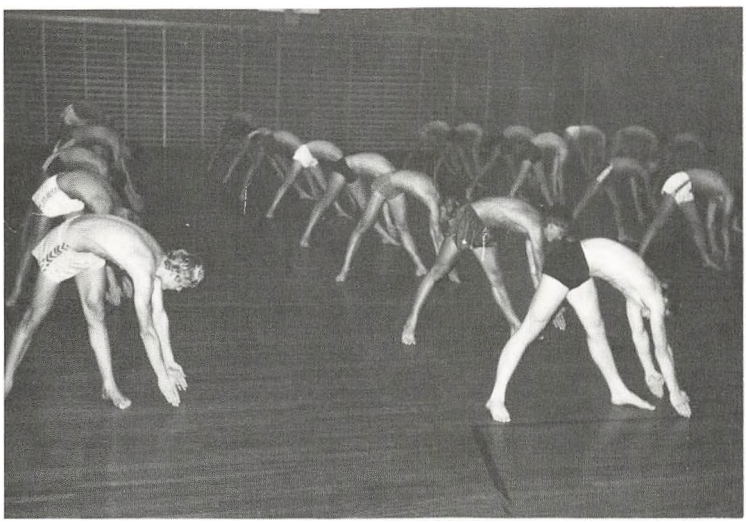

Næste større arrangement løb af stabelen allerede den 19. september. Himmerlandscentrets Idrætsefterskole kom på besøg. Det er vigtigt eleverne oplever andre skoler, og de forskelle der er skolerne imellem, men også den samhørighed der alligevel er blandt de frie skoler. En sådan dag går med folkedans, håndbold, volleyball, fodbold, fælleslege (skolerne blandet), fællesspisning, dans, sang og underholdning. En dag hvor det både er en dyst men også et givende samvær.

Arrangementsplanen for skoleåret 1984/85 var blevet sendt ud for den 20. september havde vi besøg af Grethe Rostbøll, og emnet var: »Hvordan sikrer vi vore børn og unge et godt opvækstmiljø.«

Knap færdig med tankerne fra torsdagens foredrag gik vi til weekenden, hvor eleverne fra året før var indbudt. Gensynsglæde og megen snak blev det til i denne weekend. Udover gymnastik, boldspil, folkedans, sang, dans, underholdning, hyggeligt samvær m.v. er der et emne om lørdagen: »Bjergsnæs – og hvad så?« »Om udskoling« og et foredrag om søndagen om Grundtvig. Emnet, som de tidligere elever arbejdede med på forskellig måde, samt foredraget skulle helst være med til at sætte tanker i gang – også når weekenden var slut. Det er få af det foregående elevhold, som ikke kan komme en sådan weekend.

Lørdagen efter var skolen vært ved et kursus for bestyrelsesmedlemmer samt andre interesserede fra skolerne i omegnen. Det blev et godt møde hvor bestyrelsernes arbejdsområder og ansvar blev klarlagt. Til slut lavede en del af eleverne samt nogle lærere underholdning over emnet kærlighed.

I den følgende uge startede vi mandag eftermiddag med at gennemgå alle eleverne – der var nu ikke lang tid til efterårsferien og forældredagen, hvor også en forældrekonsultation finder sted.

Eleverne begyndte også at tale om værelsesbytning. Det er ikke noget vi ynder, da man må prøve at se på det, man har til fælles med det menneske, man er sat på værelse med. Ofte viser det sig, at de gode kammerater, man havde i september, oktober ikke er de samme til februar, og derfor er det svært at bytte, som man er kammerater til. Men om fredagen blev det så altså alligevel flyttedag. Mon ikke flere fandt ud af, måske især de som *ville* flytte, at det også har sine omkostninger.

Onsdag havde eleverne været ude for at trække frisk luft på en dejlig efterårsdag, og torsdag havde vi omegnsaften med globetrottter

Thyge Christensen, Hinnerup med lysbilledforedraget »Man kan ikke vaske en hånd« eller »Hvad kan vi lære af Afrika«. Et meget levende og spændende foredrag. Eleverne var virkelig optaget af det.
Eleverne laver hvert år som led i foreningslære en forening, og vedtægter skulle også skrives i denne uge. DAV, De Aktive Venner, skulle foreningen hedde. – Ugen var dog ikke slut, for om fredagen holdt skolens bestyrelse møde. Der var vigtige emner på dagsordenen. Jordkøbet, som Vagn Aage Kjeldsen først i årsskriftet har omtalt, samt tagetage på dobbeltbolig. Niels og Kirsten havde nu længe boet sammen og en familieforøgelse var på vej og mere plads var tiltrængt. Med ministeriets godkendelse kunne der optages lån til færdiggørelse af tagetagen, som helst skulle være færdig inden jul. Det blev den næsten.
Mandag den 8. oktober gik flaget til tops. Lisbet fødte os en dejlig lille pige, som fik navnet Astrid.
Om onsdagen fik vi besøg af efterskolen Unge Hjem. Igen en god og hyggelig dag.
Elevernes fødselsdage prøver vi at markere på forskellig vis. Der bliver sunget og sat flag på bordet – alle ønsker til lykke og med passende mellemrum er der »fødselsdagsfest«. Og dette var årsagen til, at vi fredag aften før efterårsferien samledes i en pyntet spisestue og skulle spise på kinesisk (med pinde). 9 kl. havde arrangeret aftenen, som blev en dejlig fest.
Lidt trætte var vi om morgenen men ikke længe, for det var jo i dag forældrene kom og efterårsferien startede. Dette var en dag alle glædede sig til. Der var forældrekonsultation før og efter det fælles program. Først fik forældrene en almindelig gymnastiktime at se, hvorefter eleverne bød forældrene op til et par folkedanse. Nu var der mulighed for at prøve de forskellige valgfag, og med liv og sjæl gik både forældre og elever op i det. Hvor er det skønt at se forældre og børn more sig ved håndbold, gymnastik, kreative fag m.v. – hjælpe hinanden og få et resultat ud af det. Til kaffen fik forældrene snakket meget med hinanden – oplevelserne havde givet baggrunden. Sangkor, fællessang, samspil og fortælling afsluttede det fælles samvær, og da de sidste forældre og elever om aftenen var taget hjem, var vi enige om, at denne forældredag gerne måtte gentages næste år.

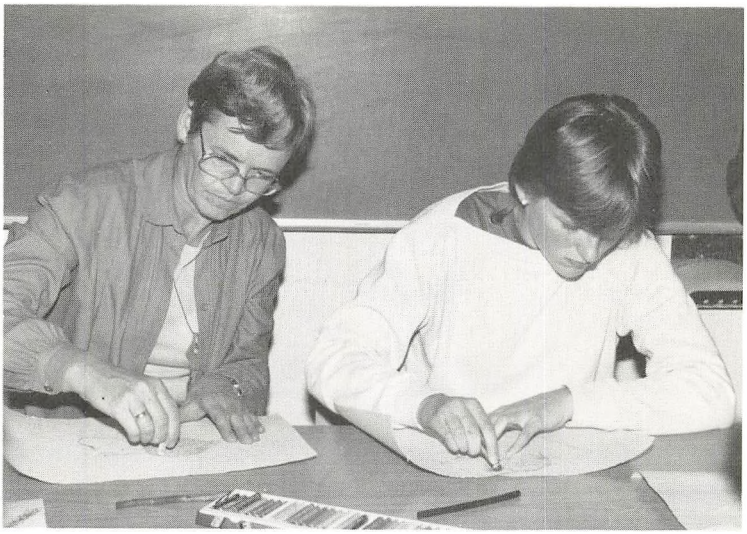

To generationer.

Efterårsforældredag. Samspil og kor.

Lasse og Mathilde.

Nu var det efterårsferie for nogle, andre gik i gang med kursus I i gymnastik om søndagen. På grund af en fejl på DDGU's kontor i Vejle havde vi ca. 80 kursister. Det blev en god uge med arbejdsomme unge, som ønskede at komme i gang med at lede gymnastik.
I ugen efter efterårsferien var der erhvervspraktik. Eleverne er meget spændte på denne uge, hvor de skal ud at prøve sig i erhvervslivet. Selv om de ikke får et fuldgyldigt indtryk, er det alligevel godt for dem at prøve.
En efterskole kan for udenforstående nemt virke temmelig lukket, selv om den på ingen måde er det. Derfor var det med stor glæde, vi sagde ja til Viborg kommune om at kunne lægge rammen til en byplanlægningskonference tirsdag den 30. oktober. Det er rart når kommunen/byrådet er interesseret i selv at bruge de institutioner, der er i kommunen.
Fra elevernes dagbog er følgende hentet:

»**Mandag d. 29/10-1984**
Dagen startede med at vi blev præsenteret for Gitte, Kjeld og Jan, som kom fra Esbjerg Seminarium. De skulle være praktikanter her i

tre uger. Gitte og Kjeld var meget gymnastikinteresserede, hvorimod Jan bedre kunne lide boldspil. Efter middag fik vi alle et eksemplar af Viborg Stift Folkeblad, hvori der var en artikel om hverdagen heroppe på B.S. og nogle enkelte elevers mening om skolen. Om aftenen var der aftensamling.

Mandag d. 5/11-84
Morgenløb, Gitte, (en af praktikanterne), klumpede sig igennem morgenløb med et styrt i skoven. Hun kom på sygehuset og humper nu rundt på krykker.
Om aftenen var der vildt ståhej, Lasse og Mathilde og en af deres venner (tilsammen kaldt trio-tyk) var oppe på skolen. Mathilde slugte heldigvis ikke mikrofonen helt. Omkring 100 betalende gæster var mødt op. Det var lidt under det forventede antal (mange i Viborg ved ikke hvor skolen ligger). Koncerten gik godt, efterhånden som folk kom i god stemning, og der belv da også givet et par ekstra numre og nogle autografer.

Tirsdag d. 6/11-84
Kl. 6.50, Hans-Jørn ringede med klokken 1 million gange (ca.), men næste gang han gør det »glemmer« vi at stå op. Dagen forløb normal. På foreningens generalforsamling blev Johs. valgt til formand, Gerd til kasserer og Line som menig medlem (sekretær). Knud havde fortælletimen, og han gik ind for myten med liv og sjæl. Dagens menu: Rødbedebøf (for første og forhåbentlig sidste gang). Ingen aktivitet kunne foregå i gymnastiksalen om aftenen p.g.a. dans. Men der var jo også besøgsaften, piger til drenge. Så var der stor aktivitet på drengegangen.- (Oprydning).

Onsdag d. 7/11-84
»Så er det løbetid« sagde Børge og så var det ud af fjerene. Puh.
Idag startede den ene af de to emnedage. Emnerne var lande, hvis sprog vi lærer i skolen: USA, Øst- og Vesttyskland. Vi havde valgt os ind på det land, vi gerne ville. Vi havde besøg af nogle fra de pågældende lande undtagen fra Østtyskland, og hende fra USA var fra Canada (hun havde taget det forkerte tog). Vi skulle finde oplysninger om de forskellige lande. Vi havde emnedage fra kl. 8.00 til kl. 15.00 (temmelig ca.). Men da englænderne snakkede meget, fik englandsholdet først fri kl. 17.00.

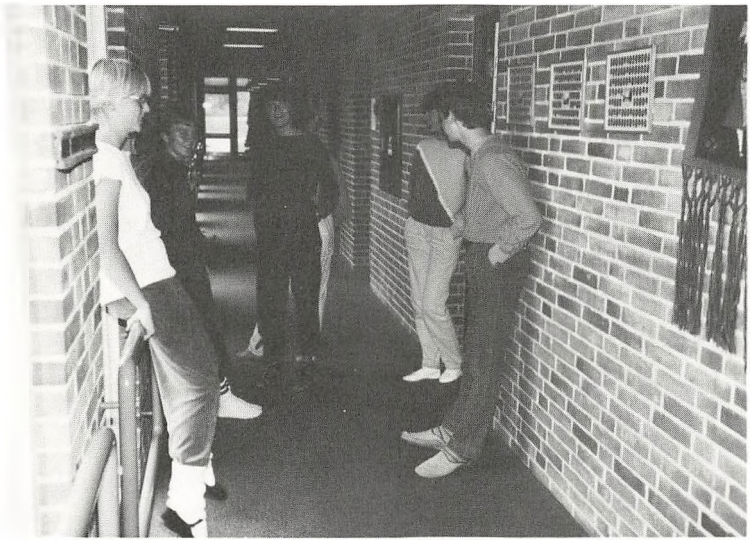

Så nu bliver vi »taget«.

Vi havde aftensamling, og vi så lysbilleder fra Norge! Det så skæppe skønt ud.

Torsdag d. 8/11-84
Vi blev vækket ved Nielses klare røst, der sagde, at nu var det tid til at løbe- og at det småregnede. Utrolig opmuntrende på den tid af dagen.
Emnedagene fortsatte, alle havde travlt med at gøre de forskellige emner færdige til fremlæggelse. Hvert land skulle lave en mappe, og de skulle være færdige til kl. 15.00, da valgfagene skulle køre normalt.
Pigerne havde gymnastik først, og de var ude at løbe for første gang i laaaang tid. Englænderen Nigel Marrow var her oppe om aftenen. Han lærte os noget om cricket og rugby. Vi prøvede også at spille lidt. Han havde træsko på i gymnastiksalen (fyha).

Fredag d. 9/11-84
Immer so frishe Ulla vækkede os med sin klare røst: »Ud og løb.

Klokken er 6.35«. Tyskland fremlagde deres arbejde i fjerde time, de klarede det godt, og der gik en hel time med det.
Ved middagsborget gik Mølgård i barndom og fortalte os om en Bamse der var elev på Bjergsnæs. Morale: Hvordan gør man rent. I fællestimen fik drengene at vide, at de skulle ud og løbe i samlet flok om morgenen, fordi de ikke måtte løbe senere end kl. 7.10. Vi valgte nye valgfag.
Fredag aften tog nogle af eleverne (de rigeste) til Holstebro for at se Ollerups elitegymnastikhold, som har været i Argentina. Det var vist godt. Om natten blev dørene låst til toiletterne og nøglerne fjernet, på drengegangen.

Lørdag d. 10/11-84
Vi skulle spise morgenmad kl.8.30 og Knud ringede kl. 8.30, fed panik. Morgenmaden blev rykket et kvarter.
Kl. 13.00 skulle der ankomme 85 gymnaster, men det blev ikke kl. 13.00. Vi lavede skolestue 2,3 og omklædning om til sovesale. Der var gymnastik og aktivitet hele dagen, som vi måtte deltage i frivilligt (gymnastik, spring og folkedans). Med 85 »skøre« fynboer + de to som var på skolen i forvejen (de er virkelige stride) kunne det jo kun udvikle sig til en kaotisk weekend. Om natten blev toiletterne låst på pigegangen og nøglerne fjernet. (hvordan har de initiativløse piger fået den ide). Læs fredag d. 9/11-84.

Søndag d. 11/11-84
Kl. 7.00, morgenløb (på en søndag øv). De »skøre« fra Fyn var også med. Bjergsnæs-eleverne var suveræne. Dem fra Fyn kunne selvfølgelig ikke komme til tiden, så vi måtte vente i »kulde, sne og regn. Om formiddagen var vi ovre på gymnastikhøjskolen, hvor vi havde spring eller rytmisk. Bagefter var vi ovre at svømme. Der var en udspringer med fra Fyn. Han var rimelig go'.
De var nede i Viborg, for at se Domkirken. Ca. kl. 16.00 tog de afsted.
Til aftensmad var der vild overflod af ymerris. Søndag aften kom de andre elever herop.

Tirsdag d. 13/11-84
Kl. 6.35 skulle vi op. Et kvarter tidligere end normalt p.g.a. at Greenpeace skulle komme kl. 12.00 og fortælle for os. Drengene løb

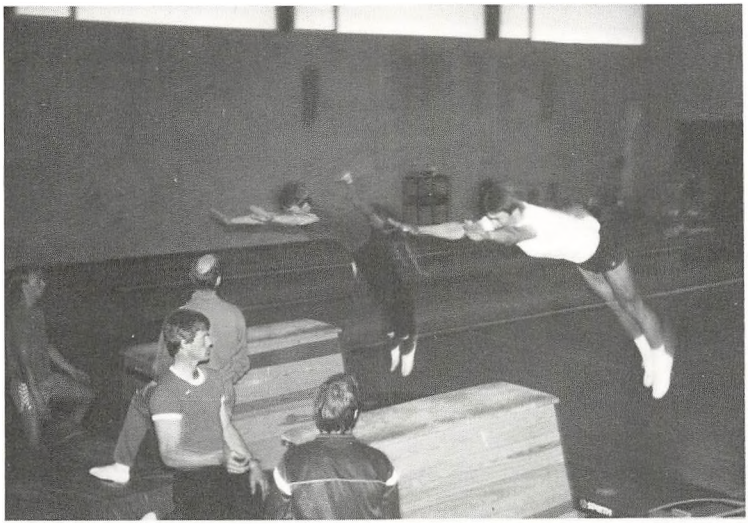

Efterskoleholdet »på spring«.

igen samlet morgenløb. I fjerde time havde Østtysklandsgruppen fremlæggelse.
Middagsmaden blev serveret på gangene, fordi lederne fra de efterskoler, der skal være med til landsstævnet, holdt møde i spisesalen.
Efterskoleholdene til landsstævnet bliver på ca. 202 drenge og 240 piger, så det skal nok blive godt. Lederne af holdet bliver Lisbet, Ole, Knud og gymnastiklederne fra Vesterlund Anne Nyhuus og Ole Kirk.
Greenpeace, en aktiv ung mand, fortalte, fortalte og viste lysbilleder om Greenpeaces arbejde. Det var virkelig spændende, og vi fik alle meget ud af det. Der blev også købt en hel del klistermærker, trøjer o.s.v. der selvfølgelig støttede Greenpeacearbejdet.
Der var generalforsamling i D.A.V. De forskellige udvalg blev valgt, og der blev valgt formænd til udvalgene.
Vi havde almindelige timer og om aftenen, havde vi lektietime og nogle fik sig en vollyballkamp. Da vi sad på gangen og skrev dette kom Ulla og sagde, at nu var det altså sengetid. GODNAT!

Fredag d. 16/11-84
Kirsten havde fredags vagt, og da det er fredag, er vi jo et kvarter tidligere oppe. Det vil også sige at morgenmad er et kvarter tidligere. Det kunne praktikanterne ikke klare, de sov ihvertfald over morgenmaden.
Ellers er dagen gået så hurtigt, nu mangler vi kun at få gymnastik og svømning og så er det weekend til mandag aften. Praktikanterne skulle afsted i dag, selvom de gerne ville blive her resten af året (tror vi da). Vi vil nu også gerne have, at de skulle blive her resten af året, de fik da også en »flyvetur« efter gymnastiktimen.«

Af og til har vi besøg af klasser fra folkeskolen som led i uddannelses- og erhvervsorienteringen vælger at komme for at se en efterskole i stedet for at fortælle om den. Andre gange bliver vi bedt om at komme ud for at fortælle. Pernille, Mette Engholm og jeg drog den 14. november til Frederiks skole for i fællesskab at fortælle om det at være på efterskole.
En lang weekend, hvor eleverne alle er væk fra skolen, giver lidt pusterum, men ofte bruges de til lærermøder og sådan også mandag den 19. november – elevene skulle gennemgås endnu en gang og julen nærmede sig med kravet om en »midtvejsudtalelse«.
Mange foreninger og klubber har været på besøg hos os for at se og høre om skolen og HK's seniorklub var her den 21. november.
Tukak, et grønlandsk teater med bosted i Fjaltring var på Gymnastikhøjskolen om torsdagen. Eleverne havde meget delte meninger om teatret, som var lidt svært at forstå men handlede om, hvordan de hvide kom og tog Grønland, og gav grønlænderne hvide masker på.

Op til jul
En helt speciel weekend stod nu for døren. En fredag med gallaaften. Elevernes dagbog fortæller:
»Ritas krummer, havde arrangeret en meget hyggelig aften, hvor vi mødtes kl. 18.30 i aulaen til en lille drink. Derefter spiste vi kalkun og frugtsalat i spisesalen, hvorefter vi gik ned i gymnastiksalen, hvor vi først så underholdning af Ritas hof, som de gjorde fantastisk godt. Så skulle vi bevæge os lidt. Vi dansede i 3-4 timer. Tilslutningen var lidt sløv. Kl. 24.00 sluttede vi af med at få tunfisksalat. Det var en virkelig hyggelig aften.

Ebbe har Finn i snor. Der er kun 5 m ned!

3 uger var der nu til juleferien, og de sidste 14 dage ville vi ændre skemaet for at få juleafslutningsprogrammet taget med også i undervisningen. Men den tredje uge før jul blev som så mange andre heller ikke normal.
Biskop Johs. Jacobsen holdt adventsmøde med os mandag aften. Tirsdag var vi til juniorfællestræning på Gymnastikhøjskolen og torsdag på Vesterhavstur, hvor turen gik over Å mølle, Thorsminde med 2 km gåtur, Vedersø, Nørre Vosborg Herregård samt Dragonmuseet og Våbenhistorisk samling i Holstebro.
Selv om eleverne var godt trætte efter turen, var der dog overskud til at få lavet juledekorationer til bordene i spisestuen.
Fredag var næsten helt normal, men det var dog sidste skoledag for barselsvikaren Elsebeth Kjeldsen. Hun blev om eftermiddagen på behørig vis takket for den tid, hun havde været her. Også her skal lyde en stor tak for den store indsats og iver, der blev skolen til del.
Om aftenen samledes bestyrelse og personale til spisning og hyggeligt samvær på skolen. Nogle af eleverne underholdt med lidt af programmet fra »Gallaaftenen« hvor betegnelsen »Trio tyk« blev lanceret.
Det kunne nemlig på ingen måde skjules længere, at både Kirsten Lavrsen, Birthe Nørskov og Hanne Ruth var i lykkelige omstændigheder, og alt skulle foregå til foråret.

Mandag den 3. december begyndte vi på juleskemaet, hvor 3 timer hver dag er afsat til juleafslutningsforberedelser. Juleafslutningen var bygget op omkring 4 grupper, der alle arbejdede med de fire årstider. Eleverne valgte sig på en af følgende fire grupper: sang og musik, dramatik, digt og maleri samt teater.
Om aftenen var DAV's danseudvalg gået i aktion, og denne aften m.fl. blev til glæde for mange.
Rigsrevisionen hører man oftest om, når noget er gået galt. Så da en kontorchef i oktober ringede hertil og spurgte om et besøg tirsdag den 4. december kunne lade sig gøre, var det med nogen interesse besøgets formål blev klarlagt. Det var ikke p.g.a. fejl eller mangler men et forsøg på at opleve nogle forskellige efterskoler så bedømmelsesgrundlaget for revisionen af efterskolerne var i orden. Et godt initiativ fra rigsrevisionens side. (Gad vide, om de også var på Tvind!)
Det er altid spændende, hvordan juleafslutningen vil blive, men elevernes iver og interesse for forarbejdet tegnede godt.
Søndag den 9. december var både glædens og sorgens dag. Lisbet og jeg fik Astrid døbt, så skolen var fyldt med vore gæster, og vi havde en meget fin dag. Desværre døde Mads Nielsen også denne dag. Han havde betydet så meget for skolen, men også for os personligt. Alle føler vi dybt savnet af Mads. Ved aftensamlingen holdt vi et minuts stilhed, og mon ikke eleverne i dette øjeblik fattede hvilken betydning Mads Nielsen havde haft også for dem. (Om Mads Nielsen kan læses først i årsskriftet).
Mandag var der elever på besøg fra Kibæk skole ved Herning. Til aftensamling havde »ikke-fysikerne« bagt kage og lavet underholdning.
Udpluk fra elevernes dagbog:

Lørdag d. 24/11-84
Lørdag morgen vækkede Niels os kl. 8.00. Vi spiste morgenmad kl. 8.30, hvorefter de fleste tog på bytur. Kl. 13.30 gik vi alle i skoven, hvor vi skulle finde mos, kogler o.s.v. til juledekorationer. Det øsede ned, så vi lignede en flok druknede mus, da vi kom hjem. Så det var dejligt med varm kakao, som Sara havde lavet til os.
Om aftenen blev der hængt lidt julepynt op, og der blev dækket borde i gymnastiksalen til om søndagen, hvor forældrene skulle komme. Vi gik i seng ved 24.00 tiden.

Søndag d. 25/11-84
Ulla vækkede os kl. 8.00, vi spiste vores morgenmad og kl. 10.00 skulle vi i kirke (Søndermarkskirken).
Efter middag blev de sidste forberedelser til juleklip med forældrene gjort. De kom kl. 13.30 og kl. 14.00 mødtes vi alle i gymnastiksalen, hvor Hans Jørn og Niels fortalte lidt om gymnasium, HF, Handelsskole, EFG o.s.v. derefter fortalte Børge lidt om vores Norgestur. Da Hans Jørn, Niels og Børge holdt deres mund, begyndte vi at klippe julepynt og lave dekorationer, og køkkenet havde lavet nogle lækre æbleskiver og noget lækkert gløgg, som vi spiste imens.
Efter en meget hyggelig eftermiddag tog forældrene hjem kl. ca. 17.00 og vi ryddede op.«

»**Torsdag den 13/12**
Kl. 06.15 blev vi vækket af blid englesang, nej det var 6 piger som Rita havde fået til at gå Lucia. Det var virkelig hyggeligt. Efter første time boglige fag, startede vi på at øve samlet i gymnastiksalen, på vores juleforberedelse. Det er jo noget anderledes at øve på en scene, så det blev øvet igennem mange gange. Efter det havde vi Norgeforberedelse, hvor Niels og Hans-Jørgen viste hvordan man skulle være klædt på fra top til tå, når man skulle løbe på langrendsski. Børge viste, hvordan det bedste slalomskiudstyr var.

Fredag d. 14/12
Så kom dagen, hvor vi skulle vise resultatet af de sidste 14 dages arbejde. Efter morgenmad fik vi forskellige områder, vi skulle gøre rene. Fra kl. 10 til 11 gjorde vi rent på vores værelser, og derefter var der middagsmad.
Efter middag var Radio Viborg heroppe for at snakke om vores emnedage og lave en optagelse af mandagskoret for at gøre folk opmærksomme på skolen og dens beboere. Så var der generalprøve, og det forløb, som det skulle. Kl. 16 var der afgang til gymnastikhøjskolens svømmehal, hvor der var forskellige konkurrencer – der var bl.a. stafet med stearinlys. De første gæster kom kl. 18.30 for at se vores udstilling. Selve forestillingen startede først kl. 19.30. Det gik godt, og det lød også til, at det var publikums mening. Efter oprydning gik vi i seng, men lå der kun til lærerne havde været rundt for at sige godnat, men så var der også røre i andegården, som man siger. For lidt i tolv mødtes vi alle i gymnastiksalen for at danse om

Juleafslutning.

Sangkorsgruppen til juleafslutning.

Personalets børn har besøg.

juletræ, og synge en masse sange. Vi dannede også en lang kæde og hoppede og sprang så rundt på skolen, og sang »Nu er det jul igen«. Vi var også et smut inde omkring Ole og Lisbet, hvor alle lærerne sad og hyggede sig. Vi fik dem så slæbt med ind i gymnastiksalen og fik givet de fleste af dem en lufttur.

Lørdag d. 15/12

Efter at have været oppe det meste af natten, blev vi vækket af nogle alt for højlydte og friske lærere med en larmende musik fra højttalerne. De fleste tog vist fejl af den og deres radio og prøvede at skrue ned for den forfærdelige larm til julemusik. Og om de så ikke også forlangte af os, at vi skulle ud og løbe morgenløb, bortset fra at vi

skulle finde to rundstykker på vejen rundt, for ellers ville vi ikke få nogen morgenmad.
Kl. 9.15 var der afgang til Asmildkloster kirke, for at høre julepræ-diken af Aage Nielsen.
Så var der frokost og det helt store bord, med en masse lækker mad.
Kl. 14 havde vi besøg af julemanden i skikkelse af Børge Hansen, som delte gaver ud. Kl. 17.15 var der julemiddag, til dessert var der traditionen tro ris á lá mande, med en mandelgave som bestod af en julebuk af halm.
Kl. 18.30 begyndte vores forældre at komme, og kl. 19.30 begyndte forestillingen, som også gik godt denne gang. Kl. 22 var det hele færdig, og folk tog hjem, på den længe ventede juleferie.
Det er hektiske uger op til jul og ofte bliver personalets børn forsømt lidt. For at råde bod på dette holdt vi søndag den 16. en juleeftermiddag for børnene. Det var nogle dejlige timer med mange børn.
Selv om forældrene havde taget eleverne med hjem på juleferie var der lærermøder mandag og tirsdag – og onsdag personalets juleaf-slutning.

Gymnastiktræning og Norgestur

Friske og veloplagte efter en dejlig juleferie kom eleverne igen onsdag den 2. januar 1985 og heldig var den som først fik en til at hoppe på »Hvad har du fået i julegave i år?« Gangene genlød af glade gensynsråb.
Julemaden havde for nogles vedkommende sat sig så gymnastikken var svær at komme i gang med. Men trænes skulle der, om en måned skulle vi til den første opvisning. Ømme muskler, trætte ben og lidt forvirring over al den koordination blev det til.
Men talen faldt ofte på Norgesturen, som skulle løbe af stabelen i ugen 18.-26. januar. Inden da havde vi en folkedanseaften, hvor omegnen var indbudt og det blev ikke nogen succes p.g.a. manglende tilslutning. Vi havde dog en sjov aften alligevel.
Tirsdag den 11. skulle eleverne i O-fag diskutere U-landshjælp under emnet »Hvor er ansvaret, og hvad kan vi gøre?« Det blev til nogle gevaldige diskussioner i grupperne og emnet skulle gøres færdigt efter Norgesturen. På behørig vis blev Niels' 30 års fødselsdag fejret mandag den 14. januar, og så kunne vi snart heller ikke vente længere på at komme til Norge.

Idyl fra Glenna, Norge.

Det gik ski'.

Norgesturen

I år skal denne turbeskrivelse ikke gøres lang, da Hans-Jørn sidste år på udmærket vis beskrev hvordan planlægningen af en sådan foregår her. Dog er der en lille tilføjelse. Børge, Niels og Hans-Jørn havde i efterårsferien været i Norge for at finde nogle for os velegnede steder. Turen var planlagt hjemmefra og med godt og vel 20 besøg havde de travlt. Efter hjemkomsten fremstillede lærerne en A 4 mappe med skisportssteder/hyttecentre og havde nu førstehåndkendskab til dem. Valget faldt dette år på Glenna beliggende ca. 30 km øst for Fagernes.

Turen var godt planlagt og blev meget fin og vellykket. Dog var der lovlig meget snevejr, men det kan ingen gøre noget ved. Hytterne, kammeratskabet, snekampe m.v. og korte ture gjorde dog disse dage spændende alligevel – på højfjeldet kom vi dog ikke.

Dagene var tilrettelagt så eleverne skulle vælge sig ind på langrendsture om formiddagen. Hen på eftermiddagen var nogle også ude på slalombakken. Denne tur er altid med sine samværsmæssige muligheder et af skoleårets højdepunkter.

Da vi kom hjem søndag den 26. januar kl. 0.30 var alle godt trætte, men varm suppe kunne alle spise.

Endnu et holdt praktikanter ville gerne prøve kræfter hos os. De var fra Skals håndarbejdsseminarium og startede den første time her om tirsdagen.

Vejret skiftede i løbet af ugen fra sne til snesjap for at ende i mildt vejr og regn om fredagen. Det danske vejrs luner satte sig lige i relief efter Norgesturen.

Skals husmoderforening kom på besøg tirsdag den 5. februar om aftenen. Efter rundvisning og kaffe var spørgelysten stor og mange væsentlige spørgsmål om bl.a. opdragelse blev rundet.

Onsdag aften havde vi vort hidtil største tilløbsstykke, Troels Kløvedal. Gennem sit lysbilledforedrag tog han os med på sin sidste rejse på en levende og utroligt spændende måde. 350-400 mennesker var mødt op, og de fik en fin aften.

I hele denne uge havde vi trænet ekstra på gymnastikken, da det var om lørdagen vi skulle til Vinterstævne på Gymnastikhøjskolen. Højer Ungdomsskole gjorde os også i år den gælde at overnatte her i forbindelse med Vinterstævnet. Det er nu blevet en hyggelig tradition. Om opvisningen beretter elevernes dagbog:

Troels Kløvedal – det var spændende.

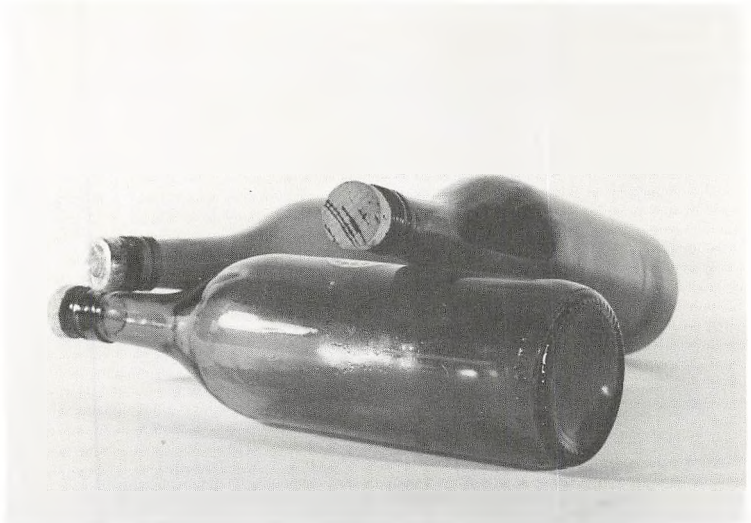

Et af fotoholdets arbejder.

»Lørdag den 9. februar

»Endelig oprandt den dag, vi havde trænet så længe til. Og formen kulminerede da også på opvisningsdagen. Vi var alle meget tilfredse med opvisningen og fik megen ros fra alle sider. Det var en herlig følelse at kunne svæve hjem på vinterferie på et højdepunkt i gymnastikken, som i første omgang gav os lyst til at slappe af og senere gå i gang med den videre træning. Om aftenen dansede vi til diskoteksrytmer i hallen.«

Som fortalt i årsskriftet for 1984 og tidligere i denne artikel blev et landsstævnehold fra efterskolerne en realitet og søndag den 10. februar blev alle opvisningsprogrammerne indspillet på videobånd. Elever fra Vesterlund og Bjergsnæs havde øvet sig på serierne og nu måtte de stå for skud. Det blev en drøj dag for eleverne med optagelser fra kl. 10 til 17. Nu kunne alle de andre skoler også få et videobånd overspillet med øvelserne.

Efter en god vinterferie var alle klar til skolelivet igen.

Hveranden tirsdag aften i vinterperioden er gymnastiksalen optaget af dans. En del fra vennekredsen samt andre danser »moderne«, får

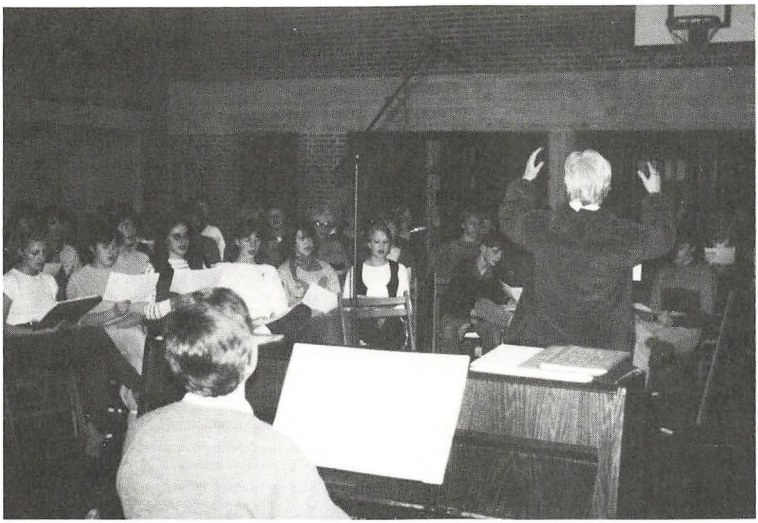

Indøvning af kor til »Musik og Sang 85«.

kaffe og synger bagefter – en hyggelig aften. Eleverne var tirsdag den 19. februar med til at danse og under Bodil Neerholts ledelse blev mange fine dansetrin fremtryllet også der, hvor man ikke troede dette. Det belv en meget god aften, hvor unge og ældre morede sig med hinanden.

I denne uge var revisoren her, og der var bestyrelsesmøde. Begge dele af 2 grunde. Der skulle være årsmøde den 7. marts, og skolen havde fået vished fra undervisningsministeriet at klasseløjen samt nogle elevværelser kunne påregnes bygget i 1986. (se andetsteds i årsskriftet).

Torsdag den 21. øvede vort kor for sidste gang sammen med Overlund-koret her på skolen, for om søndagen skulle det samlede kor være med til »Sang og Musik« i Tinghallen. Uden lampefeber gik eleverne ikke på scenen, men under Tove Rasmussens dejlige ledelse og Ritas fængslende klavertoner gik nervøsiteten væk og korets debut var over al forventning. Alle var glade, og det havde de grund til.

Onsdag aften regnede vi med, at vi ville få nogle markante meninger at høre, men Jesper Langballe, som var denne omegnsaftens fore-

dragsholder, var denne aften meget afdæmpet. Det var dog et godt foredrag om vielsesritualet, ægteskab og børn, rugemødre, adoption, frihed, frigjorthed, kvindebevægelse og modersmålet.
Næste dag bestemte vi, lærerne, os til at lave et ekstemporalstykke for eleverne, hvis dagbog fortæller:
»Da vi havde spist til middag gik vi, som vi plejer, over på vores værelser i den tro at nu skulle vi have en ganske alm. lille kort pause, hvor man lige kan nå at børste tænder og finde bøgerne frem til næste time. Men så råbte Kirsten i højtaleren, at vi havde en pause i en halv-times tid. Der kom vilde indianerhyl fra alle værelserne.
Efter den halve time skulle vi alle samles nede i gym.salen, og det viste sig, at det lærerne havde haft så travlt med, imens at vi havde pause, var at forberede nogle små scener. De tog nogle problemer op og dramatiserede dem ved at forestille os elever + lærere og forældre. Jeg syntes, det var meget godt, man kunne lige se sig selv i nogle af situationerne. Problemerne diskuterede vi så alle sammen bagefter. Det var virkelig godt, vi fik løst op for en hel masse ting. Så nu håber vi, at det hjælper. Problemerne vi diskuterede var bl.a. klikerne, at overholde reglerne, især sengetiden. At parrene isolerer sig. Piger og drenge indbyrdes, med bagtale osv. Lektier, mangel på fritid. Forældrene, om at komme hjem på week-end m.m.
I gym.timen øvede vi opvisningsprogrammet igennem, sådan at vi kan det til på lørdag. Om aftenen var der besøgsaften, pigerne over til drengene. Foreningen kørte med volly-ball.«

Den 1. marts blev fastelavnsfesten holdt som optakt til skoleweekend. Festligt udklædte var vi alle og Kirstens danskhold havde gjort et fint stykke arbejde med denne aften.
Lørdag var forældredag. Der blev vist gymnastik »Bjergsnæs-bandet« spillede et par numre og et par sange fra højskolesangbogen blev sunget. Børge gav derefter et oplæg til debat om »Foreningslivet i Danmark«.
Derefter blev forældrene delt ud på elevværelserne, hvor man samtidig med kaffen kunne diskutere de udleverede spørgsmål. Igen en forældredag, hvor vi kommer lidt mere ind på hinanden, og hvor elevforældrene kommer til at snakke med andre unge end deres egne. Det er sundt og godt for alle.

Så er det fastelavn.

Lørdag aften og søndag var Knud, Rita, Lisbet og jeg i Balle for sammen med Anne Nyhuus og Ole Kirk at instruere de andre skolers gymnastikledere i landsstævneprogrammet.
Herhjemme var man til gudstjeneste i Asmild Kirke. Om eftermiddagen prøvedes alle de former for spil, vi havde på skolen, og det blev en hyggelig og sjov eftermiddag.

Tirsdag havde vi besøg af en idrætslinie på Fjordvang Ungdomsskole, som skulle se, hvordan vores foreningslære kører.
I stedet for gymnastik blev det til en løbetur. Vejret var så dejligt og man fik denne dejlige duft-muld, friskhed og forår.
Det var Gunnar Hansen, som om søndagen havde holdt gudstjenesten, og som en opfølgen kom han her om torsdagen. Det er godt for eleverne at se præsten uden kjole og som almindeligt menneske. Det var en god eftermiddag.
Om aftenen var der årsmøde i vennekredsen. Eleverne underholdt først med en del af juleafslutningsprogrammet, og efter kaffen begyndte årsmødet.

Skolens formand Vagn Aage Kjeldsen indledte sin beretning med at mindes Ove Petersen og Mads Nielsen. Derefter omhandlede beretningen efterskolernes øgede elevtal i 1984, de skærpede regler for oprettelse af efterskoler, besparelser fra staten, kommunernes faldende elevstøtte, Thorkild årsorlov, udnyttelse af dobbeltboligens tagetage, jordkøb til idrætsanlæg, byggeri af klasseløj samt at Gudrun Meedom Bech nu har opsat det sidste relief skænket af Handelsbanken.
Efter beretningens godkendelse blev regnskabet, der viste et pænt overskud, fremlagt og godkendt. Vennekredsen blev orienteret om de i 1986 nærværende byggeplaner og bestyrelsen blev bemyndiget til at gå videre med det nødvendige. Vagn Aage Kjeldsen genvalgtes som formand og Lars Rasmussen blev valgt til bestyrelsen efter O. Th. Nielsen, som ikke ønskede at sidde i bestyrelsen længere.
Foreningens underholdningsudvalg lavede et meget fint arrangement tirsdag den 12. marts. Det var Grand Prix og 6 grupper opstillede og udfoldede deres musikalske og sanglige talenter – eller mangel på samme. Onsdag aften spillede FDF's ungdomsklub »Løven Hubert« for os.
Torsdag aften holdt Viborg Amts Gymnastikforening forårsopvisning på Gymnastikhøjskolen. Eleverne var med og gav endnu en god opvisning. En anden opvisning blev eleverne inviteret ud til søndag den 17. marts i Kongreshallen i Herning. Det var en oplevelse at være gæstehold, og det kan nok være eleverne strammede sig an.
Mandag aften var vi i teatret for at se »Herude på landet« og ellers var det en af de sjældne uger, hvor der ikke var de store afbræk – dog var 9 kl. til lægeundersøgelse fredag.
Lørdag den 23. tog eleverne til Bøvling, hvor de havde arrangeret en fest. Lisbet og jeg tog til indvielse af Onsild Idrætsefterskole. Det var en dag, som alle på Onsild måtte glæde sig over.
I ugen fra den 25. marts skete mange ting. Børge og Rita var taget på Ollerup kursus. Der var emnedage herhjemme mandag, tirsdag og til middag onsdag arrangeret af eleverne. Emnerne var 2. verdenskrig, tegneserier, rejsemuligheder, sund kost, U-lande, pibens historie, Inka-riget, ungdomsåret, spejderliv, Shakespeare og fysik/bevægelse.
Onsdag morgen kunne jeg ikke forstå Hanne Ruth ikke kom og pludselig ringede telefonen. Det var Ole Ruth. Hanne var på føde-

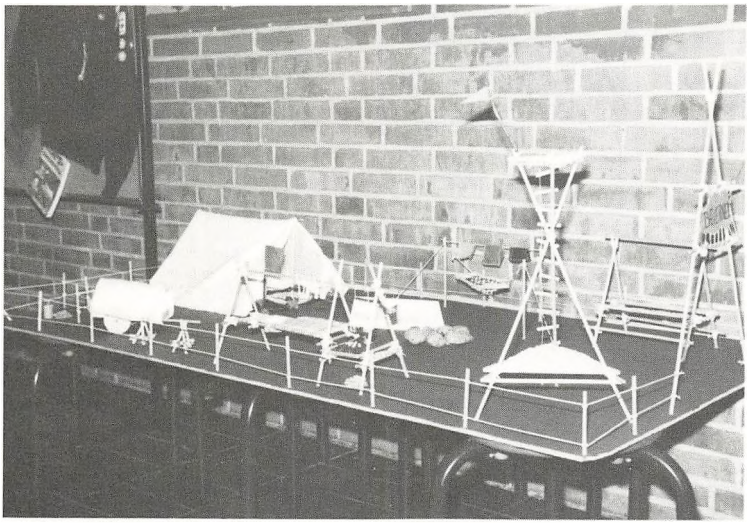

Spejderliv i miniature.

Spejderliv.

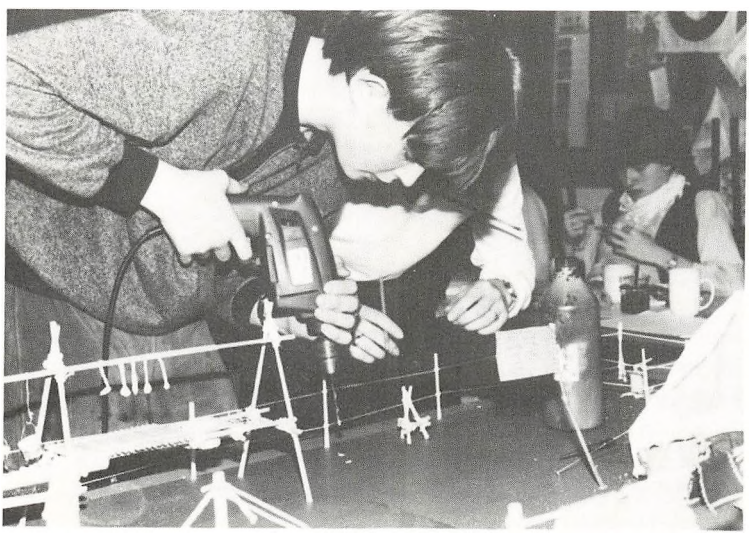

Emnet »Tegneserier« gav resultat.

gangen, og senere blev Anne født. Hurtigt fik jeg taget stilling til, hvem der skulle have barselsvikariatet – Inger Henriksen.
Onsdag aften havde vi besøg af Jonna Seig til omegnsaftenen. Hun fortalte »om at se«. Et blændende godt foredrag.
Om lørdagen var elevholdet 1985/86 inviteret til oplysningsmøde. Næsten alle kunne komme, og de kommende elever og forældre fik et indtryk af, hvad de gik ind til. Igen i år var vi positivt stemt efter denne dag.
Der var ikke mange dage til påske og den sidste før påske fejrede Børge sin 30 års fødselsdag. Eleverne var vist nede og vække ham med morgensang. Eleverne tog hjem kl. 12. denne onsdag før påske.
Efter påske var der torsdag den 11. om aftenen gynmastik og samværsaften. Brejninggaard, Vesterlund og Lægården var indbudt. Det er blevet en tradition for de fire skoler at samles til dette. På Gymnastikhøjskolen viste skolerne gymnastik for hinanden for derefter at køre til Bjergsnæs til forfriskning, dans og samvær.
Birthe og Kirsten gik på barselsorlov og Eva T. Sørensen samt Lisbeth H. Madsen var blevet ansat som barselsvikarer. Der var nu tre barselsvikarer på skolen.

Inger brugte mange timer i keramik.

Her mellem 9. april og (4.) 5. maj fik eleverne fortalt om årsager til, forløb af og afslutning på 2. verdenskrig. Den ekstra opmærksomhed foranlediges selvfølgelig af 40 året for Danmarks befrielse.
Klank Efterskole havde indbudt til skolebesøg torsdag den 18. april. Der var boldspil, og oplevelsen af en helt anden skole er altid spændende, så dagen havde været udbytterig.
I weekenderne er der altid et fast arrangement, og udover det finder eleverne ud af mange gøremål. Faglokalerne står altid åbne, og ofte kan man se nogle sidde i formning hele weekenden. Denne weekend 27.-28. april var mange i Tinghallen for at se på udstillingen »Sport og Fritid«.
Fra foråret og til langt hen på sommeren ser vi ofte svævefly og faldskærmsudspringere p.g.a. flyvepladsen lidt længere mod sydvest. Tirsdag den 23. april om aftenen fortalte 2 faldskærmsudpsringere om deres sport.
Da Unge Hjems efterskole havde inviteret os til at komme tirsdag den 30. april besluttede vi at se Moesgaard først. Der var både museet og en separat udstilling om udvandrerne til Amerika »Drømmen om Amerika«. Det var godt eleverne fik set dette.
Turen til Unge Hjem forløb også fint. Der var en god stemning under alle bold- og brætspillene og om aftenen opførte eleverne fra Unge Hjem et dramatikstykke »De seks årstider«. Deres eget orkester spillede bagefter op til dans. Medens næsten alle var i Århus ringede Peter og fortalte, at Birthe havde født dem en datter, Stinne.
Onsdag aften var vi af Birthes nu Lisbeth H.M's klasse inviteret til nattøjsparty i gymnastiksalen. En mangfoldighed af nattøj blev vist. Underholdningen var god og dansen som den plejede – for det meste en god aktivitet. Det var en god aften at have før Bededagsferien, som for eleverne startede torsdag kl. 12. Lærerne måtte dog holde ud hele eftermiddagen for at blive færdige med lærermøde. Men så holdt Rita også fest om aftenen.
De skriftlige prøver lå og ventede i ugen efter Bededagsferien. Det er med en vis spænding eleverne går til prøve, og for første gang i skoleåret tænkes der meget på karakterer, for på disse prøver vil der blive sat et tal. I løbet af skoleåret har eleverne ikke fået karakterer men har skullet arbejde ud fra egne forudsætninger, og det læreren mente, de kunne klare. Derfor var vi også ligesom tidligere år igennem en debat om karakterer, og hvordan de mundtlige prøver skulle foregå, og hvornår man skulle have karakteren at vide. Det er

Uden mad og drikke dur elevmødet ikke.

vigtigt, at vi hvert år tager denne diskussion med eleverne, da de har behov for et udspil til deres egen meningsdannelse. Igennem 8 eller 9 år har de fleste fået følelsen af karaktererne som et godt »dannelsesmiddel«, og her er det godt at stille et stort spørgsmålstegn. For hvis skyld går man i skole?
Lige så »stille« var den ene uge gået med den anden, og pludselig fandt mindebøgerne vej ud i opholdsstuen. Eleverne fandt nu, at tiden var knap – afslutningen nærmede sig.
I løbet af ugen begyndte vi at glæde os til weekenden, hvor elevmødet skulle holdes (se referat senere i årsskriftet). Mange var mødt op for at se deres gamle kammerater og skolen. Det er dejligt at føle den opbakning skolen har hos de gamle elever. Flere og flere ønsker en meget aktiv elevforening til gavn for tidligere og nuværende elever samt skolen. Tak kunne vi sige for en god weekend.
Mandag skulle vi tidligt op for der var idrætsdag i Auning for efterskolerne Gudenådalen, Eriksminde, Klank og Vivild. Der blev kæmpet hele dagen og efter aftenspisningen var der fællessang.

Teatergruppens succes.

Eriksminde, Bjergsnæs og Vivild spillede derefter op til dans. En god dag og en god fælles måde at slutte på.
Rita, Knud, Lisbet og jeg var afsted både onsdag og torsdag (Kr. Himmelfartsdag), da der var landsstævnetræning med eleverne fra skolerne i henholdsvis Sydjylland og på Fyn. Det blev 2 dage som lovede godt for det endelige resultat.

Herhjemme beretter elevernes dagbog blandt andet:
»**Torsdag d. 16/5**
Idag var det Kristi Himmelfartsdag, og det var oprindelig meningen at vi skulle have været ud på cykeltur til Mønsted Kalkminer, men da det fra formiddagen af var styrtende regnvejr blev turen aflyst. Istedet var der så gang i en masse aktiviteter i formning, sløjd, samspil, og lærerne spillede mod eleverne i volleyball og fodbold og fik naturligvis store klø. (Men kan det undre nogen?)
Efter aftensmaden fremførte mediegruppen et skuespil, og det blev modtaget med stormende jubel. Stykket handlede om to børns prøvelser efter en atomkrig, og om hvordan de bliver væk for

hinanden for så til sidst at blive genforenet. Alle var begejstrede for stykket!
Senere på aftenen var der den danske film »Forræderne« i fjernsynet, og den var både spændende og god. Den fortalte om to helt unge frikorps Danmark folks flugt fra både nazister og modstandsfolk under krigen. Efter filmen var det hurtigt over og på hovedet i seng!

Weekenden 18-19/5
Her i weekenden har vi slappet meget af og lørdag hyggede vi os og bestemte at vi ville tidligt op søndag og gå en tur i solopgangen. Tidspunktet blev fastsat til klokken 4 (!!!) og en del gik derfor forholdsvis tidligt i seng. Vi *kom* op og fik en vældig dejlig tur ud af det. Vi gik ud til søen ved flyvepladsen og det var virkelig en naturoplevelse. Da vi kom hjem omkring klokken 7, brugte vi forståeligt nok lidt tid på at få sovet og resten af denne søndag forløb stille og roligt.
Tirsdag den 21. maj holdt eleverne afsluttende generalforsamling i foreningen, som skulle opløses og som en af eleverne skriver: »Det var helt underligt, at vores forening ikke længere bestod, vi har haft mange dejlige timer i forbindelse med den.«
Over middag kom Vojens Ungdomsskole på besøg, og de medbragte et fortrinligt sommervejr. Der blev trænet landsstævnegymnastik for de som skulle med til Odense, og de andre havde forskellige lege og sportskampe. Det forløb vældig godt.
Afsluttende elevudtalelser havde lærerne arbejdet med et stykke tid, og alle udtalelserne blev nu læst højt og pudset af onsdag formiddag, medens eleverne selv trænede landsstævneprogram.
Torsdag var sidste almindelige skoledag. Ubby Efterskole kom til aften med de 20 elever, som skulle med til Landsstævnet, for om fredagen skulle de Nordjyske skoler træne sammen inden pinse. Det blev en god træning ovre på gymnastikhøjskolen, og lederne var nu sikre på, at det ikke ville blive helt dårligt i Odense.
Pinsen var en god ferie for Niels og Kirsten for den 27. maj blev Folke født. En herlig solskinsdag blev så det sidste af fire dejlige børn født i skoleåret 1984/85. Man kan ikke sige andet, end der bliver gjort noget for sagen på Bjergsnæs.
De mundtlige prøver startede efter pinsen og varede til den 7. juni. Det var en lettelse for stemningen, at eleverne havde vedtaget, de

Nordvestjyllandstræning af efterskoleholdet.

ikke ville have karaktererne før alle var færdige den dag. Der var ingen spørgen og snakken ved dørene ind til prøveklasserne. Alle kunne roligt vente til sidst på dagen, og mange ventede med at få karaktererne sammen med afgangsbeviset, som efter skoleåret blev sendt til dem. De syntes ikke, der skulle karakterer ind i fællesskabet her til sidst.

Fagligt kan karaktererne give et vist udtryk for et standpunkt, og da eleverne klarede sig meget pænt.

I prøvedagene veksler elevernes tid med læsning, prøve, praktisk arbejde og gymnastik, så der bliver afveksling i dagene. Valgfagene kørte, når de kunne. Torsdag den 6. juni var de sidste til prøve og om aftenen fik eleverne en orientering om den forestående cykeltur. Selv om der var blevet lagt røgslør over nattens program begyndte drengene alligevel at lugte lunten: »Der skulle sikkert være natløb«. Ganske rigtigt. Kl. 1.00 blev eleverne vækket, sendt af sted i bus til Inderøen ved Hald og i grupper skulle gå hver sin vej rundt om øen og passe på, andre ikke så det nummer, man havde på ryggen. Det blev en meget sjov nat, som sluttede med en gå- eller løbetur hjem.

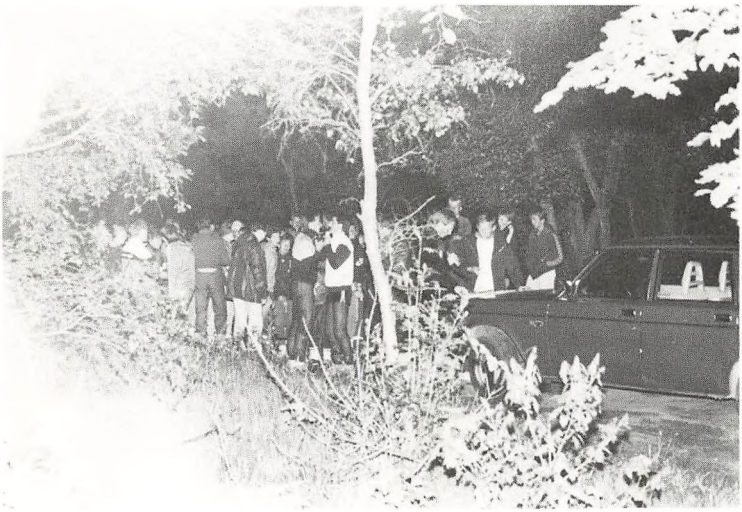

Der gøres klar til natløbet.

Trætte blikke før natløbet.

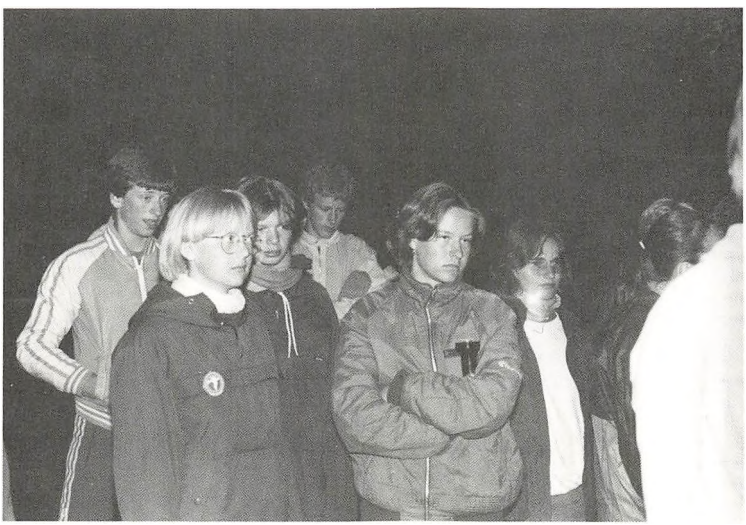

På hænder for omegnen. Afslutning.

Fredag var der bogaflevering og klargøring til cykelturen, som er beskrevet før denne artikel.
Efter cykelturen gik vi onsdag i gang med de sidste forberedelser til afslutningen, det er hektiske dage, som det ses ud af nedenstående program:

Onsdag d. 12.
8.00-10.00 Gymnastik- og folkedanseprogram (afslutning)
10.15-13.45 Åbne værksteder
11.40 Middag
14.00-15.45 Elev-personalekampe
16.00-17.00 Kor – Opsætning af udstilling starter – opmærkning af
17.00-18.00 Drama – bane til gymnastik
19.00-22.00 VAG træner Landsstævneprogram her

Torsdag d. 13
Udstilling – klargøring af udendørs områder
8.30-10.00 Spring

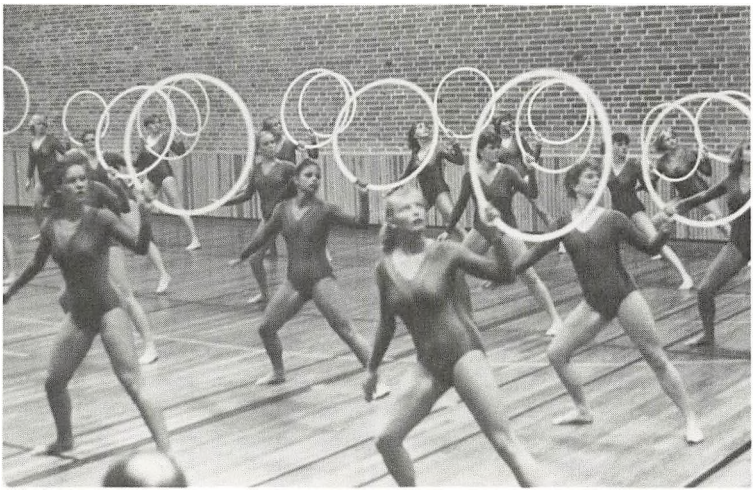

Ikke så »ringe«. Afslutning for omegnen.

10.30-11.30 Kor
11.40 Middag
13.00 Fortælletime- sangtime
14.30 Afslutningsprogram (generalprøve)
17.45 Aftensmad
18.30 Udstilling i skolestue 1 og 2
1915 Gymnastik- og folkedanseopvisning
20.15 Kaffe og derefter kor/drama/samspil

Fredag d. 14

8.00- 9.30 Grundig rengøring af indvendige fællesområder (banke sofaer) derefter rengøring af egne værelser
10.00-11.40 Grundig rengøring af egne værelser – pakke
12.00 Frokost
Efterm. Gøre værelserne færdige
Gåtur til friluftsbad, hvis vejret er godt
19.00 Middag
Resten af aftenen i samråd med eleverne

Lørdag d. 15

8.00	Vækning
8.25	Morgensang og flaghejsning
8.30	Morgenmad
9.00-10.00	Evt. træning af afslutningsprogram
10.00-11.00	Borddækning – rengøring af fællesområder
11.00	Spisetid
12.30-14.00	Udstilling (forældre kommer – pakke biler)
14.00-15.00	Gymnastik- og folkedanseopvisning
15.15-17.00	Kaffebord – underholdning – afslutning

Afslutningen med omegnen var også i år meget godt besøgt og programmet gik godt.
Fredag afsluttede vi med hinanden på skolen og det blev til en meget fin fest – en værdig afslutning som først sluttede fredag nat ved 4-5 tiden.
Elevholdet 1984/85 skulle så tage afsked med skolen lørdag den 15. juni. Det blev en afslutning som alle var glade ved. Vi siger tak til eleverne for den fine gave, som lå i tråd med juleafslutningen, og den flotte tale, der blev holdt. Gaven bestod af

et egetræ
et berberris
fire skifterammer med de fire årstider
en skifteramme med digt af Piet Hein:

Der er årstider nok, men af alle der gis'
vil jeg tildele foråret første pris
for i den bli'r sommeren til, som forgår,
og giver plads for det dejlige efterår,
som indvarsler vinterens tid, som er den
hvor der ikke er længe til forår igen.

Piet Hein

Årstiderne og Piet Heins digt hænger nu og pynter i spisestuen.
Forældrene overraskede helt med at have samlet ind til en boggave til skolen. Og i sjælden grad passer boggaver, som de gjorde her. Tak til jer forældre for de mange fine bøger og ikke mindst tak for de varmende og kærlige ord.

Afslutningsudstilling.

Holdet!

Lærermøder, Landsstævne, Kursus I

Skoleåret var slut, og oprydningen startede alle på om mandagen. Derefter var der evaluering af skoleåret og så småt forberedelse til det næste. Men først havde vi en meget givende formålsdebat, hvor skolens formål og fagformål blev vendt en ekstra gang. Det er meget vigtigt engang i mellem at besinde sig på formålet. Sidst på ugen blev det meste af næste skoleår planlagt i hovedtræk, og opgaver delt ud.
Der var nu kommet en ny lærer Keld Simonsen, da Thorkild Nielsen efter årsorloven ikke fortsatte på skolen. Tak til Thorkild for den energi og store indsats, som kendetegnede hans arbejde.
Eva T. Sørensen fik et årsvikariat på Søndre skole og blev løst fra sit barselsvirkariat her på skolen. Tak til Eva for din tid her.
Kund Tarpgaard skulle tilbage til Brejninggaard efter året her hos os, og vi måtte da også sige farvel til ham. Det var et frisk pust fra vest, og et dejligt samarbejde blev det til. Tak.
Viborg Amts Gymnastikforening holdt sommerstævne her på skolen søndag den 23. juni, da Gymnastikhøjskolen var ved at lægge stadion om og derfor ikke som sædvanlig kunne have det. Vejret blev meget fint, og det blev et godt stævne.

Vi må hellere »strække os an« – der er 30.000 tilskurere.

Gymnastik – det er sagen.

Om onsdagen tog 55 af vore elever samt Rita, Knud, Lisbet og jeg til Ringe på Fyn for at træne efterskolernes landsstævnehold sammen. Det blev et uforglemmeligt Landsstævne. Vejret var med os hele tiden, og holdet var nu kommet op på 328 piger og 250 drenge samt 40 gymnastikledere fra de 18 efterskoler som var med.
De unge menneskers arbejde til træningerne var ihærdigt, og da vi søndag eftermidag skulle ind på stadion med fyldte tilskuerpladser var der mange af os, som følte hjertet banke og en stor klump i halsen.
Opvisningen gik over al forventning – det bedste lederne endnu havde set holdet. Tak til alle disse unge for deres indsats.
Overvældet af Landsstævnet kom vi hjem til en skole fyldt med kursister. Der skulle være kursus I for 60 kursister, og Finn havde taget imod. Selv om omstillingen var svær, blev det en helt usædvanlig fin kursusuge ikke mindst takket være kursisterne.
Efter et par dages rengøring kunne alle holde sommerferie. Sonja Eriksen måtte vi dog sige farvel til, da hun fra det nye skoleår var blevet ansat som økonoma på den nye Tjele Efterskole, og Sonja får nu kun ganske få kilometer til arbejde. Tak til Sonja for dejlig mad, en altid beredvillig hjælp og en god evne til at få tingene til at gå. Som afløser for Sonja kom Grethe Arnsholt, som førhen havde passet Sune. Hun havde nu i en månedstid været i »praktik« i køkkenet, så ej heller eleverne i 85/86 kommer til at mangle god mad.

Der er al mulig grund til at takke personalet for den indsats, der er ydet. Meget godt er nået dette år. Men der er også grund til at takke ægtefæller/samlevere for deres interesse til altid at være med og ligeså hjælpe, når behovet er der. Det er af umådelig værdi for en skole, når personalets familier i den grad bakker op om skolen. – Det har været med til at give »et jævnt og muntert virksomt liv«.
Bestyrelse og vennekreds står altid bag skolen med aktiv medleven – dette skal der lyde stor tak for.
At skolen nu kan melde fuldt hus indtil 1990 og for pigers vedkommende til 1991 (på nær 3 i 10 kl.), skyldes langt hen ad vejen tidligere elever, men ikke mindst elevforældrene, som skal have tak for den stadigvæk store interesse, der har været vist skolen.

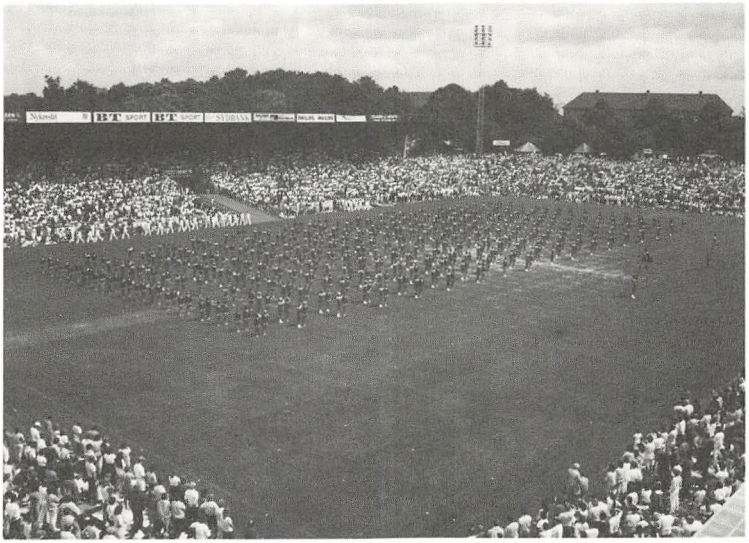

Efterskoleholdet til Landsstævne 1985.

Viborg Amts Gymnastikforening holder sommeropvisning.

Livet – det værdifulde

I år afsluttes denne artikel med en sang, som vi de senere år har sunget en del på skolen.

Livet – det værdifulde

Skal alt blive tavshed
skal alt blive tyst.
Vi må lære at synge
og lytte med lyst.

Ja, kom lad os synge
ja, ræk mig din hånd.
Vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Skal ansigtet stivne
som årgammelt sne.
Vi må lære at smile
det er vigtigt at le.

Ja, kom lad os smile
ja, ræk mig din hånd
vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Skal hjertet forstene
og helt sygne hen.
Vi må lære at græde
få smerten igen.

Ja, kom lad os græde
ja, ræk mig din hånd.
Vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Skal alt blive kulde
et isnende væld.
Vi må lære at elske
og give os selv.

Ja, kom lad os elske
ja, ræk mig din hånd.
Vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Skal alt blive intet
skal alting forgå.
Vi må lære at leve
og livet forstå.

Ja, kom lad os leve
ja, ræk mig din hånd.
Vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Skal lemmerne blive
fra livet forment.
Vi må lære at danse
før det er for sent.

Ja, kom lad os danse
ja, ræk mig din hånd.
Vi vil knytte en kæde
af evige bånd.

Hvem sangen og musikken er skrevet af vides ikke, men musikken benyttes til en folkedans – en vals opstået i folket, og sangen opstået i en folkelig virkelighed. Måske er det derfor, sangen så favnende har grebet os. Modsætningsversene, tavshed-synge, stivne-smile, forstene-græde, kulde-elske, forgå – leve, m.fl. er med til at give en stor del af spændingsfeltet for vor dagligdag med eleverne.
I dette spændingsfelt, hvor vi mennesker er så tilbøjelige til at trække/ skubbe hinanden ud i det kolde, er det vor opgave på skolen overbevisende at få de unge til at opleve det positive livgivende menneskelige samvær på alle livets områder.
Det betyder – overraskende for nogle – mange obligatoriske eller hårdere udtrykt, tvungne timer og arrangementer samt nogle faste samværsregler. Alt sammen en stor indskrænkning i den personlige frihed – vil flere sige. Det *er* også en indskrænkning i friheden, men kun på det ydre plan. For i stedet sættes man ind i et samvær, hvor det livgivende har højsædet. Og hvor livet har fundet vej ligger friheden om hjørnet.
Sagt med et eksempel fra eleverne. Når de kommer, har flere en meget stærk antipati mod f.eks. sang og folkedans. Men begge dele *skal* de være med til og *gøre deres bedste til*, at det bliver godt. Der er ingen fritagelser. Og igennem samværet ved at synge, ved at danse findes det livgivende positive fællesskab.
Lad os håbe vi også i fremtiden har overskud til at vise eleverne, hvad vi mener er godt og skidt og ikke mindst og lige så vigtigt samtalen om hvorfor.
Kræfterne til hvert år at tage den samme diskussion med eleverne hentes i netop de situationer hvor »det lykkes«. Drengene kommer syngende »Nu skal det åbenbares« (på den nye melodi) hen ad gangen efter en fortælle/sangtime. Smilet og glæden hos eleverne ved samværet og det at bevæge sig under og efter gymnastik og – eller folkedansetimen. Gråden, den forløsende når noget skal fortælles til læreren en sen nattetime. At mærke det elskelige og kærligheden, når man står uden for og ser på, og en hånd bliver rakt ud fulgt af ordene: »Vil du ikke med?«. Når oplevelsernes mangfoldighed, styrken og viljen har sat sig sine spor, og eleverne roligt men sikkert vil have svar og stiller spørgsmål ved det liv, der nu føres, – så ved man livet ikke vil blive levet forgæves ej heller fremover.
Fra os alle her på Bjergsnæsskolen ønskes en rigtig glædelig jul og et lykkebringende nytår.

Astrid, Sune, Lisbet og Ole Mølgaard

Personalia

Skolens personale i skoleåret 1985/86. (Rækkefølge efter dato for ansættelse/antagelse).

Niels Peter Nielsen,
ansat fra 1. aug. 1984, timelærer i fysik.
Ib Lynge,
ansat fra 1. aug. 1982, timelærer i fysik.
Jens Martin Nielsen,
ansat fra 1. aug. 1981, timelærer i fysik.
Erik Overgaard Hansen,
ansat fra 1. aug. 1981, timelærer i fysik.
Thorkild N. B. Nielsen,
ansat fra 1. aug. 1981, timelærer i keramik.

Leif Metz, pedelmedhjælper,
ansat fra 10. september 1985
1. Henriette Pilgaard, kontormedhjælp/AV-medhjælp/lærer
ansat fra 18. september 1985.
2. Karen Søgaard, køkkenmedhjælper
elev 1984/85, ansat fra 1. aug. 1985.
3. Mette B. Engholm Nielsen, køkkenmedhjælper
elev 1984/85, ansat fra 1. aug. 1985.
4. Karin Frandsen, ung pige i huset hos Ole og Lisbet
elev 1984/85, ansat fra 1. aug. 1985.
5. Grethe Arnsholt, køkkenassistent
ansat fra 1. aug. 1985.
6. Keld Simonsen, lærer
ansat fra 1. aug. 1985, underviser i dansk, foreningslære, gymnastik, historie, idrætsteori, spring.
7. Lisbeth H. Madsen, barselsvikar
ansat fra 8. april til 20. december 1985, underviser i dansk, o-fag, tekstilformning, drama, historie, ekstra dansk undervisning, teater, svømning, studiefag.
8. Ebbe Madsen, pedelmedhjælper, hjælpetæner i gymnastik
elev 1982/83 og 1983/84, ansat fra 30. juli 1984.
9. Finn Jønsson, pedel
ansat fra 7. september 1983, tager sig af de praktiske pligter med have og bygninger, underviser i håndværk og har elever til praktisk arbejde.
10. Ulla Kjeldsen, lærer
ansat fra 1. aug. 1983, underviser i engelsk, foreningslære, tysk, idrætsteori, rytmisk gymnastik, svømning, medie, gymnastik.
11. Hanne Ruth, sekretær
ansat fra 1. juni 1983.

1

2

3

4

5

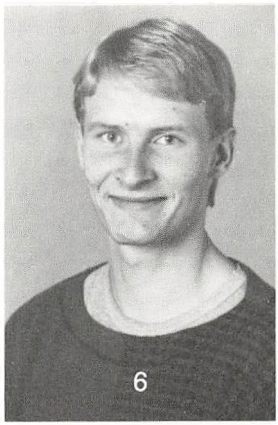
6

7

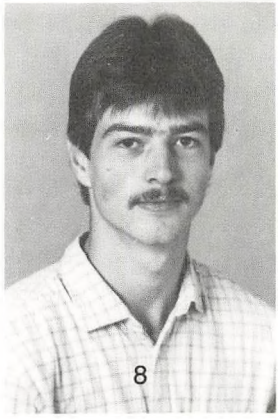
8

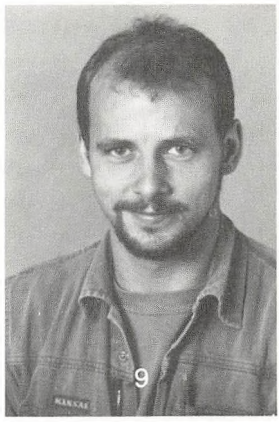
9

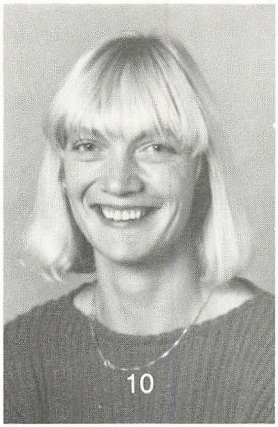
10

11

12

13

14

15

16

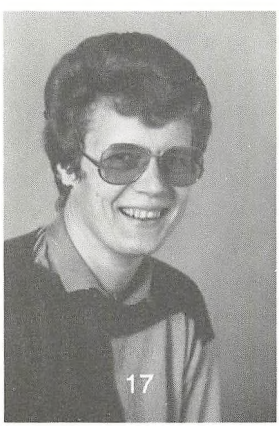
17

18

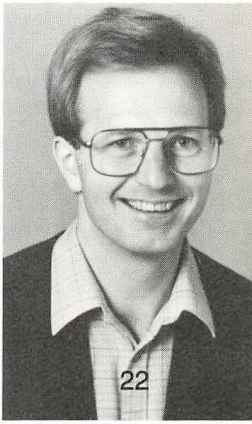

12. Kirsten Lavrsen, lærer
ansat fra 15. jan. 1983, underviser i dansk, o-fag, historie, teater, svømning, tekstilformning, dramatik, ekstra dansk undervisning og studiefag.
13. Birthe Nørskov, lærer
ansat fra 1. aug. 1982, underviser i tysk, engelsk, dansk, o-fag, tekstilformning og batik.
14. Rita Rasmussen, lærer
ansat fra 1. aug. 1982, underviser i dansk, historie, musik, korsang, samspil og spiller til sang og gymnastik.
15. Gudrun Berthelsen, rengøringsdame
ansat fra 15. juli 1981.
16. Niels B. Andreasen, lærer
ansat fra 1. aug. 1981, underviser i sløjd, medie, volley, matematik, musik, kor – skolevejleder.
17. Anne Marie Bergmann, timelærer
ansat fra 1. aug. 1981, underviser i foto – bibliotekar.
18. Hans-Jørn Bergmann, lærer
ansat fra 1. aug. 1981, underviser i engelsk, tysk, o-fag, atletik, læderarbejde, o-løb og basketball – skolevejleder.
19. Børge Hansen, lærer
ansat fra 1. aug. 1981, underviser i matematik, foreningslære, svømning, fodbold, håndbold, idrætsteori og studiefag.
20. Sara Ullerup, køkkenchef
ansat fra 1. april 1981
Lisbet og Ole Mølgaard, forstanderpar
ansat fra 1. aug. 1981.
21. Lisbet – underviser i gymnastik, formning, idrætsteori, maleri, broderi, studiefag.
22. Ole – har fortælletimer og underviser i gymnastik og matematik.

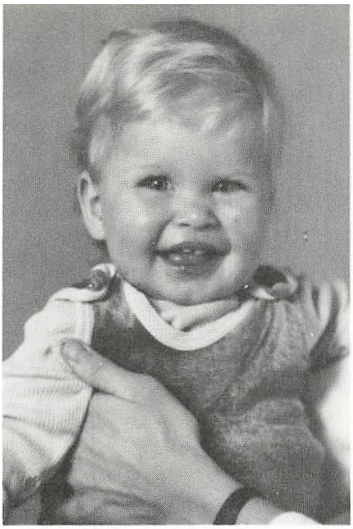

Astrid.

Anne.

Folke.

Stinne.

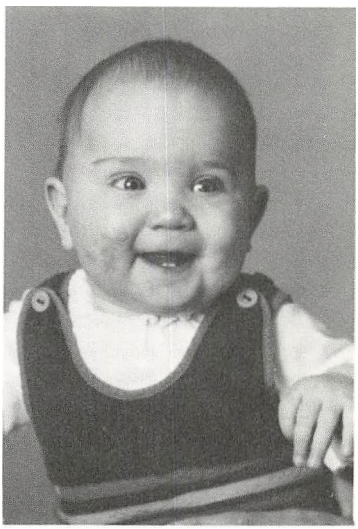

Program for elevmødet den 3.-4. maj 1986

Lørdag

kl. 8.30 morgenmad – for de, der har lyst.
kl. 8.45 ankomst og betaling.
kl. 9,15 flaghejsning og velkomst.
kl. 9.30 fælles aktiviteter (boldspil, gymnastik, kreative fag).
kl. 12,30 middag.
kl. 14.00 generalforsamling i elevforeningen.
kl. 15.00 kaffe – herunder nyt fra skolen.
kl. 15.30 gymnastik ved nuværende elevhold.
kl. 16.30 gymnastik og spring for gamle elever.
kl. 18.00 aftensmad.
kl. 19.30 foredrag.
kl. 20.15 underholdning, kaffe og sang.
kl. 21.30 folkedans ved spillemandsorkester.
kl. 23.30 afslutning – her slutter det officielle elevmøde, men der er mulighed for at overnatte og hermed følge søndagens program.

Søndag

kl. 7.30 vækning.
kl. 8.00 morgengymnastik.
kl. 9.00 morgenmad og afgang fra skolen inden kl. 10.15.

Referat af elevmødet 1985

På grund af landsstævnet blev man nødt til at lave elevmødet på en lidt anden måde i år, sådan at man afviklede det i løbet af en dag.
Vi startede med morgenmad for dem, som havde lyst, derefter sang vi morgensang, og flaget gik til tops i det skønne sommervejr.
Årgangene mødtes og prøvede på at lave et kunstnerisk portræt af de smukke lærere.
Derefter spillede vi bold og legede nogle små lege. Det var lækkert at se, næsten alle var med, næsten alle (Lene Eriksen gik rundt og tog notater til referatet, som nu kommer i elevskriftet.)
Til middag spiste vi, pladsen var trang, men det gik fint.
Senere var der generalforsamling i gymnastiksalen, hvor mange deltog aktivt. Det gik så godt, at vi måtte udelade folkedansen.
Der kom mange opfordringer til at se en mere aktiv og selvstændig elevforening.
Så kom skolens elevhold med en meget spændstig opvisning. Derefter var der gymnastik for alle, og det nød mange.
Vi blev ved, lige til vi skulle spise. Efter spisningen blev der dækket op til kaffe, og aftenens underholdning begyndte.
Vi startede med et par sange, hvorefter Knud Tarpgaard holdt et dejligt foredrag om sine rejser med Flensted Jensen. Lærerne fortsatte med deres underholdning, hvor mændene joggende slæbte deres koner og børn rundt i salen (pustende og stønnende). Derefter blev gymnastiksalen forvandlet, for Gud ved hvilken gang til »Diskotek«.
Mange var trætte, og nogle tog hjem efter den lange dejlige dag. Vi sluttede aftenen med natmad og gik i seng. Men der var selvfølgelig nogle lærere, som blev ved med at holde nogle gamle elever i live!!
Vi begyndte næste dag med morgengymnastik, hvor Ulla vækkede os på en dejlig behagelig måde.
Så var der morgenmad, og elevforeningen afsluttede med at sige mange tak for lån af skolen, og vi fik lov at komme igen til næste år.
Og det gør vi – vi kommer dobbelt så mange.

Lene Eriksen (81/82, 82/83)
og Jan Bisgaard (82/83)

Personaleunderholdning. Workout.

Personaleunderholdning ved elevmødet.

Nyt fra gamle elever

Så er der igen kommet en del breve med hilsner til alle. Fra 1981-82 er der brev fra Mogens, Kin, Helle og Mette. Mogens er udlært som elektriker til februar. Han har meget travlt, så hvis man vil ham noget, skal man være i god tid. Iøvrigt skriver han, at der er nogen, der har taget nummerpladerne fra hans Simca, så nu kører han Toyota. Kin sender også en hilsen. Han er udlært radiotekniker til april.
Helle T. bor på kollegie i Åbenrå. Hun går på laborantskolen der og er meget glad for det. I fritiden går hun til gymnastik, i motionscenter og til svømning.
Mette K. bor i Vejle sammen med 3 andre piger, som hun også går på HF med. I fritiden går hun til gymnastik og svømning. Hun tjener penge ved at arbejde i Give.

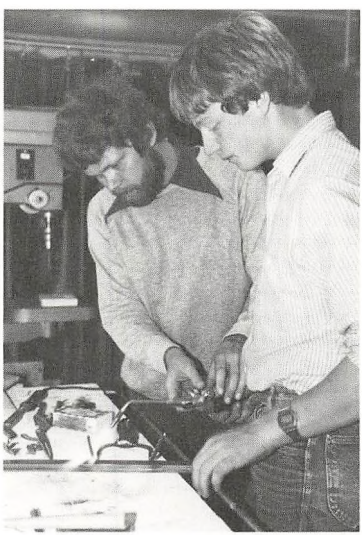

Forken formes.

82/83
Bente Fisker går nu i 3. G. på Skive gymnasium. Hun skriver, at hun har mange lektier, men når en del ved siden af. Hun spiller volleyball (2. div.), leder gymnastik og er blevet forelsket i en håndboldspiller, så hun er stadig ret aktiv.
Lisbeth Palmelund går på 2. HF i Holstebro. Udover skolegangen dyrker hun en del gymnastik. Hun er selv aktiv mandag og onsdag, torsdag leder hun selv et hold. Hun er også aktiv i en nystartet klub i Spjald. Når hun har fri fra alt dette arbejder hun i Spjaldhallen.
Også Bjarne V. går på HF i Varde. Derudover har han to hold unge gymnaster tirsdag og torsdag. Mandag er han selv aktiv, og onsdag og fredag er han ansat i den kommunale ungdomsklub i Varde. Han synes selv han har travlt, så han er holdt op med at lave mad og lektier.

83/84
H.C. er kommet i lære som mekaniker i Ans. Han spiller stadig fodbold og træner nu også selv et hold drenge.
Kirsten S.P. går på HF i Holstebro. Hun har dog tid til at spille håndbold og tage kørekort!
Anne Adler er flyttet hjem, og går på HF i Slagelse. Hun har svært ved at få tid til alt det, hun gerne vil, men kor og gymnastik er der tid til. Hun er selv aktiv gymnast 2 gange om ugen og træner derforuden et hold piger.

83/85
Søren Palmelund er karl hjemme. Desuden leder han, sammen med Knud Tarpgaard, et hold drenge, leder selv et hold og er aktiv på to hold, så han keder sig ikke.
Line Toft er i USA, hvor hun går på en meget eftertragtet privatskole. Der er mange lektier og prøver, så det er lidt kedeligt. I fritiden spiller hun volley, og har det hyggeligt og godt med de andre piger. Hun har det supergodt, og siger tak for alle brevene.

84/85
Helle Bisgaard er au-pair-pige i Bruxelles hos en dansk familie. Hun går til fransk to gange om ugen, har det godt, og har fået nogle gode venner dernede.

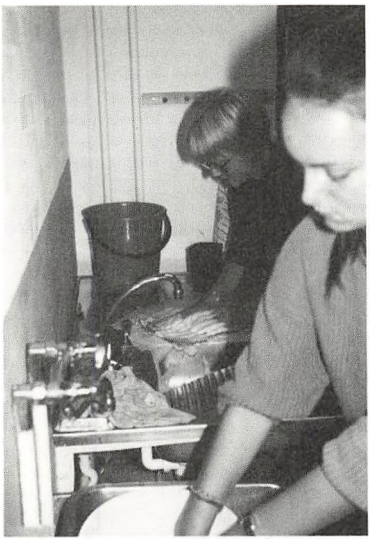

Der valkes.

Lisbeth D. Nielsen er i huset hos en dyrlæge i Skægkær. Hun hjælper til både i huset og på klinikken, så hun er meget glad for at være der.
Poul Bjerre går på Struer handelsskole. Efter skoletid arbejder han som alt-mulig-mand! på en konfektionsfabrik. Efter arbejde læser han lektier, og om aftenen spiller han fodbold og håndbold.

Tak for de mange breve der er kommet nu, og som kommer jævnt hele året. Det er fantastisk rart at høre, hvad I alle laver.

Alle ønskes en glædelig jul,
og et godt nytår
Folke, Kirsten og Niels

Hej med jer!

Tiden er igen kommet for elevskriftet, så jeg har fået lyst til at skrive et lille stykke om, hvordan der er herovre.
Jeg har været 5 uger i USA nu og tiden er fløjet afsted. Jeg bor i staten Missouri. Byen hedder Jackson og har 8000 indbyggere. Jackson ligger 10 km fra Mississippi floden, som er 3.525 km lang. Vejret herovre er meget varmt 35-45°. Det var svært at vænne sig til i starten, men nu går det bedre.
Jeg går på Jackson High School som har 850 elever. Skole systemet er meget strengt. Det hele er regler og ikke mindst karakterer. På 1 uge har vi 1-2 prøver, så det er noget helt andet end på Bjergsnæs. Hver skole har sit fodbold-hold, som de sætter stor pris på. Næsten hver fredag spiller de kampe imod hinanden. Hvis det er udenbys kører vi andre gladeligt flere timer for at se holdet.
Amerikanere her har 3 ting, som de specielt er glade for:

1. Hver eneste familie har mindst 3 biler, fordi allerede som 16 årige kan de unge køre, og så ta'r de bilen til skolen istedet for bussen.
2. Amerikanerne har op til 5 eller 6 telefoner i hjemmet, for børnene er jo nødt til at have deres egen, når de bruger den hele tiden.
3. Den sidste ting er maden. Hvis jeg siger McDonnal, behøver jeg vist ikke at sige mere. De ligger simpelt hen op ad hinanden. Hvis det ikke er McDonnal, menuen består af, ta'r det kun 30 min. i mikroovnen for at lave en gang kød, kartofler og grøntsager.

Hver fredag har de cruising i nabobyen Cape. Det foregår på den måde, at man kommer kørende i sin nypudsede bil med åbne vinduer og fuld drøn på radioen. I gå fart kører de op og ned ad den samme gade op til flere gange, imens de råber til hinanden.
Familien jeg bor hos er meget flink. De har en søn på 17 år, som jeg har meget tilfælles med. Jeg skal bo hos 3 familier i løbet af året. Til december skal jeg flytte for første gang.
Håber I alle har det godt og kommer godt ind i det nye år. En særlig hilsen til alle elever fra 84/85 som tak for et super godt år på Bjergsnæs. Jeg savner jer alle.

Mange hilsener og tanker fra
Karin Munk Nielsen
elev 1984/85.

Formandens side

Lidt er der da sket siden sidst. Vi havde bestyrelsesmøde i marts, hvor det største problem var, at elevmødet skulle omlægges. En del af lærerne kunne ikke være tilstede om søndagen, da de skulle til Odense i forbindelse med landsstævnet. Resultatet blev, at det meste af elevmødet skulle foregå om lørdagen. Altså vi startede tidligt lørdag morgen og sluttede tidligt søndag formiddag.
Det næste var et lille møde, vi havde fredag aften før elevmødet. Her fik vi snakket om det sidste. Selve elevmødet forløb stille og roligt med hygge og mange gensyn.
Generalforsamlingen var meget aktiv, men disciplineret. Hvilket måske skyldes, at folk havde haft lejlighed til at snakke sammen inden generalforsamlingen, og vi ikke startede med generalforsamlingen, som vi plejede.
På generalforsamlingen var Ulla dirigent. Efter formandsberetning og regnskabsfremlægning, blev ordlyden ændret i paragraf 6, 7 og 9 i vedtægterne. Vi fik efter stor diskussion fastsat kontingentet. Derefter var der valg af bestyrelsesmedlemmer. På valg var Lene Skovmose, Poul Stenstrup og Lene Dupont Lauritsen. Valgt blev Ebbe Madsen, Lene Eriksen og Jan Bisgård. Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig således: Næstformand: Mads Skau, sekretær: Jan Bisgård, kasserer: Lis Gedsø. Og Børge blev genvalgt som revisor.
På efterårsmødet for elevholdet 84-85 i september, sørgede Uffe for, at elevholdet fik genopfrisket deres kendskab til elevforeningen.
Det sidste bestyrelsesmøde havde vi d. 14.9.85. Hvor vi snakkede om de sædvanlige ting. Men derudover nedsatte vi et udvalg, der nu har arrangeret en hyttetur. Det gjorde vi på grund af, at der på generalforsamlingen kom nogle opfordringer på andre arrangementer end elevmødet. Indbydelsen blev udsendt til alle gamle elever, for også at ruske op i dem, der ikke er medlemmer af elevforeningen. Men opbakningen var alligevel ikke stor nok til, at arrangementet kunne gennemføres.

Mette Kjeldahl Hansen
(elev 81/82)

Bjergsnæsskolen – og hvad så?

Jeg er af Bjergsnæsskolen blevet opfordret til fortælle om, hvad jeg har lavet siden, jeg gik ud af Bjergsnæsskolens 10. klasse 1982, hvorefter jeg flyttede hjem igen, efter at have gået på efterskole i 3 år.

Det var selvfølgelig noget af en omvæltning. For så var alle ens kammerater ikke lige om hjørnet. Nogle af ens tidligere kammerater fra folkeskolen så man ikke så meget til, men det er der vil ikke noget at sige til, når man næsten udelukkende i 3 år har haft andre kammerater rundt omkring i landet. Men de »rigtige« kammerater i Kragelund fik jeg nu ret hurtig god kontakt med igen.

I august 1982 startede jeg på handelsskole i Silkeborg, hvor jeg ville tage EFG-basisåret. Det var en enorm omvæltning fra efterskolerne. Man kom om morgenen og gik hen på eftermiddagen, kammeraterne boede langt væk (den nærmeste boede »kun« ca. 25 km fra Kragelund), lærerne kom og gik til hver time, og sådan gik næsten hver dag ud og ind. Jeg var selvfølgelig godt klar over, det ikke ville være det samme, og jeg var også klar over, at det ville blive et rigtig knokleår, hvor man skulle bruge mange timer på lektielæsning, fordi jeg havde hørt, at der ville blive et værre karakterræs sidst på året, hvor man skulle ud at søge praktikplads. Dette år var faktisk for mig bare et år, der skulle overståes bedst og hurtigst muligt, for derefter forhåbentlig at få en læreplads.

I maj 1983 fik jeg så den ønskede læreplads. Det er på et advokatkontor i Silkeborg, der hedder (nej, nu ingen reklamer), hvor jeg skulle starte den 1. august 1983. De 2 år jeg var i lære er fløjet af sted, som de andre år, og jeg arbejder i dag som advokatsekretær i det samme firma.

I min fritid spiller jeg håndbold og fodbold i den lokale idrætsforening (FK 73), hvor jeg også er formand i håndboldafdelingen. Jeg er flyttet hjemmefra, men bor stadigvæk i Kragelund, hvor jeg nu bor i hus.

Hvad har efterskolen så betydet for mig? Jeg har selvfølgelig minderne, og de er guld værd, men det ved de fleste af årsskriftets læsere jo nok fra deres tid på efterskolen. Men efterskolen har selvfølgelig

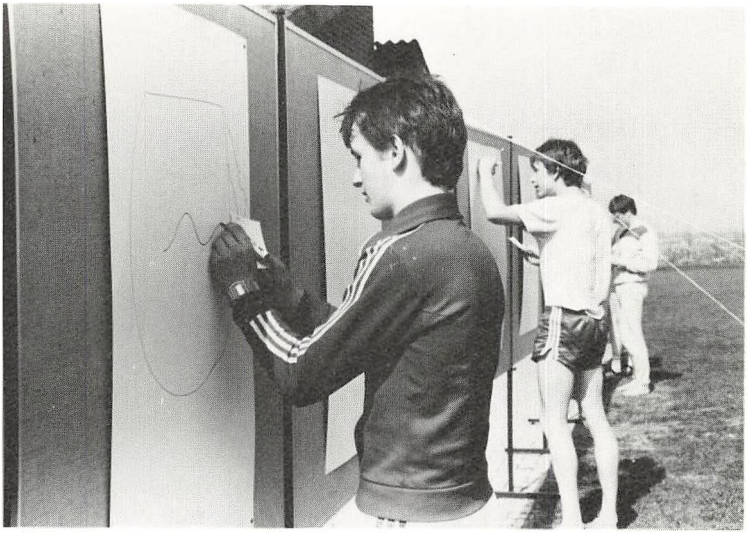

Tegn et lærerportræt.

Årgangssnak (81/82) ved elevmødet.

haft stor indflydelse på ens opvækst, eller skal man kalde det opdragelse?
Jeg ved ikke, hvad man skal kalde det, men man blev i hvert fald påvirket/ændrede sig af væremåde m.v. For når man går på en efterskole, hvor man hele tiden har nær kontakt til andre mennesker – både elever og lærere – kan man jo ikke undgå, at man skal tage stilling til mange ting, at man skal være så andre også kan holde ud at være i stue med en. Man lærer at have »frihed under ansvar«, man bliver selvstændig og lærer i det daglige at klare sig selv.
At man prøver de forskellige ting bevirker (det har det gjort for mig), at den dag man forlader efterskolen, er man meget selvstændig og moden, man kan klare mange flere ting/problemer selv. Jeg har forsøgt at sammenligne mig selv og mine opfattelser med andre, som har gået i folkeskolen, og jeg mener, at jeg nok kunne se ting/problemer fra helt andre sider end de kunne. Og de kunne for det meste kun se en side, idet de har lært den side at kende i folkeskolen, som mente at dette var den eneste rigtige måde at se problemet på. At jeg kunne se tingene fra flere sider, mener jeg skyldtes, at man på efterskolen har fået meget almen viden, samt man ofte diskuterede det omhandlede emne med kammeraterne efter timen eller foredraget. Når man så diskuterer et emne med kammeraterne, der måske kommer fra København, Fyn og Nordjylland – den enes forældre er direktører, den andens håndværkere og den tredies landmand, så kan det ikke undgåes at man lærer at se et emne fra flere sider, selvom man nok den gang af og til havde svært ved at indrømme det. Men man lærte at acceptere andres meninger og holdninger, og man lærte virkelig af det.
Jeg kan derfor konkludere, at det har haft stor betydning for mig, at jeg har gået på efterskole, idet det både har bevirket, at jeg følte/føler, at jeg er blevet meget »stærkere« af det, og at det selvfølgelig har været nogle uundværlige år. Jeg vil håbe, at flere og flere unge får chance for at komme på efterskole.
Jeg vil til sidst ønske alle årsskriftets læsere en glædelig jul samt et godt nytår.
Vi ses til elevmødet.

Lis Gedsø
Kragelund Tværvej 11
Kragelund
8600 Silkeborg

CONNIE J. RØLDGAARD VIBORG
KAREN W. ANDERSEN HVEJSEL
CARSTEN BACH GØTUM
HELLE BISGAARD RYSLINGE
POUL BJERRE STRUER
IVAN BJERRUM VIND
HANNE BROKI NR. NISSU
OLE HUSUM ARUP
JENS KR. IVERSEN TVIS
LONE IVERSEN HADSUND
JENS OLE JENSEN RISSKOV
LINE TOFT STRUER
MARIANNE S. JENSEN JELLING
PIRKJÆR JEN. BØVLING
KRISTIAN H. KNUDSEN SKALS
NIELS B. ANDREASEN
HANS-JØRN BERGMANN
ANNE MARIE BERGMANN
BØRGE HANSEN
ULLA KJELDSEN
OLE HØLGAA
KLAUS V. KRISTENSEN HVEJSEL
LARS KRISTENSEN LØVEL
MARGIT HILDEVANG SNEJBJERG
ANNE METTE BERGMANN
ANNELISE BERGMANN
ANDERS MOGENSEN VINDELEV
ULLA MOGENSEN SNEJBJERG
MARGARITA MORTENSEN VEJSTRUP
HANNE RUTH
GUDRUN BERTHELSEN
KARIN M. NIELSEN BØRDING
LISBETH NIELSEN SINDING
METTE NIELSEN KVÆRNDRUP
MIKAEL NIELSEN DENSTRUP
OLRUHUSTED NIELSEN NØRDBY FANØ
SARA ULLERUP
SONJA ERIKSEN
TINA PEDERSEN KYSING
BIRGITTE PINHOLT BØVLINGBJERG
KENNETH PRIMDAHL SJØRSLEV
JOHANNES RIIS HVIDBJERG
KARSTEN S. SIMONSEN THYREGOD
INGRID SKALKHØJ BØVLINGBJERG
DORTHE STENSI LØHBØR

BJERG
1984-

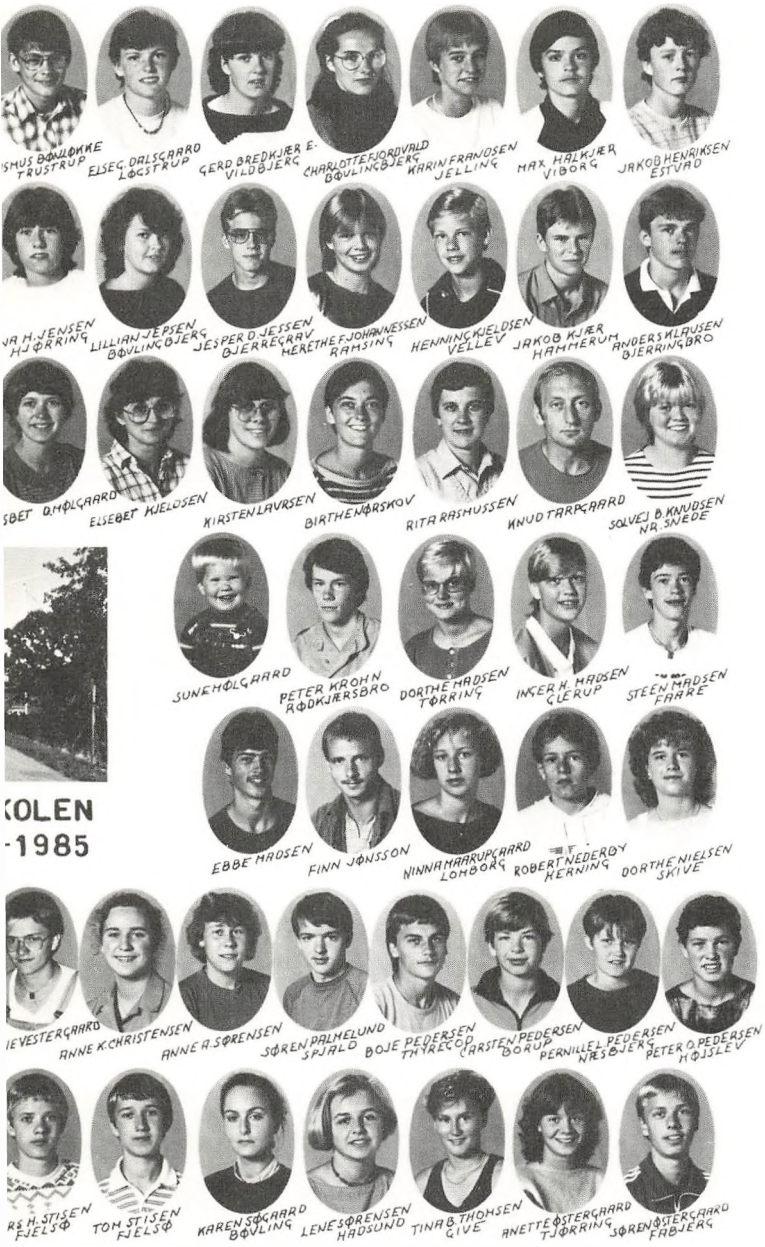
TRUSTRUP
ELSEG DALSGAARD LØGSTRUP
GERD BREDKJÆR E. VILDBJERG
CHARLOTTE FJORDVALD BØVLINGBJERG
KARIN FRANDSEN JELLING
MAX HALKJÆR VIBORG
JAKOB HENRIKSEN ESTVAD
LILLIAN JEPSEN BØVLINGBJERG
JESPER D. JEPSEN BJERREGRAV
HENNING KJELDSEN VELLEV
JAKOB KJÆR HAMMERUM
ANDERS M. LAUSEN BJERRINGBRO
ELSEBET KJELDSEN
KIRSTEN LAURSEN
BIRTHE MØRSKOV
RITA RASMUSSEN
KNUD TARPGAARD
SOLVEJ B. KNUDSEN NR. SNEDE
SUNE HOLGAARD
PETER KROHN RØDKJÆRSBRO
DORTHE MADSEN TØRRING
INGER H. MADSEN GLERUP
STEEN MADSEN FARRE
EBBE MADSEN
FINN JØNSSON
NINNA MAARUPGAARD LOHBORG
ROBERT NEDERBY HERNING
DORTHE NIELSEN SKIVE
ANNE K. CHRISTENSEN
ANNE A. SØRENSEN
SØREN PALMELUND SPJALD
BOJE PEDERSEN THYREGOD
CARSTEN PEDERSEN BORUP
PERNILLE PEDERSEN NRESØBJERG
PETER D. PEDERSEN HØJSLEV
TOM STISEN FJELSØ
KAREN SØGAARD BØVLING
LENE SØRENSEN HADSUND
TINA B. THOMSEN GIVE
ANETTE ØSTERGAARD TJØRRING
SØREN ØSTERGAARD FABJERG

KOLEN
-1985

Elevliste 1984–85

8401 Abildgaard, Connie Jeanette, Dyssedalen 15, 8800 Viborg
8402 Andersen, Karen Wind, Hvejselvej 69, 7300 Jelling
8403 Bach, Carsten, Røddingvej 23, 8800 Viborg
8404 Bisgaard, Helle, Lørupvej 9, 5750 Ringe
8405 Bjerre, Poul, Ringgade 91, 7600 Struer
8406 Bjerrum, Ivan, Fuglsangvej 2, Vind, 7500 Holstebro
8407 Brokholm, Hanne, Hvidstenhedevej 10, Nr. Nissum, 7620 Lemvig
8408 Bønløkke, Rasmus, Diverhøjvej 9, 8570 Trustrup
8409 Dalsgaard, Else, Romlundvej 35, 8831 Løgstrup
8410 Engelbrektsen, Gerd Bredkjær, Trehøjevej 44, Timring, 7480 Vildbjerg
8411 Fjordvald, Charlotte, Brogårdvej 22, 7650 Bøvlingbjerg
8412 Frandsen, Karin, Mølvangvej 72, 7300 Jelling
8413 Halkjær, Max, Røddingvej 21, 8800 Viborg
8414 Henriksen, Jakob, Over Spangen 3, Estvad, 7800 Skive
8415 Husum, Ole, Gl. Feggesundvej 142, 7742 Vesløs
8416 Iversen, Jens Kristian, Skautrupvej 27, Tvis, 7500 Holstebro
8417 Iversen, Lone, Udsigten 1, 9560 Hadsund
8418 Jensen, Jens-Ole, Vejlby landbrugsskole, 8240 Risskov
8419 Jensen, Line Toft, Skrænten 35, 7600 Struer
8420 Jensen, Marianne Skøtt, Ådalsvej 9, Hvejsel, 7300 Jelling
8421 Jensen, Pia Kjær, Tangsøvej 71, 7650 Bøvlingbjerg
8422 Jensen, Tina Henneberg, Bispensgade 70, 9800 Hjørring
8423 Jepsen, Lillian, Bækmarksbrovej 119, 7650 Bøvlingbjerg
8424 Jessen, Jesper Dengsø, »Langmosegård«, Bjerregrav, 9632 Møldrup
8425 Johannessen, Merethe Frederiksen, Møllegade 18, Ramsing, 7861 Balling
8426 Kjeldsen, Henning, Fyrrevænget 11, 8832 Skals
8427 Kjær, Jakob, Kølkærvej 56, 7400 Herning
8428 Klausen, Anders, Skolegade 1, 8850 Bjerringbro
8429 Knudsen, Kristian Heide, Fjordvænget 52, 8832 Skals
8430 Knudsen, Solvej Bjerre, Sandvadvej 36, 8766 Nørre Snede
8431 Kristensen, Klaus Vaad, Hvejselvej 63, 7300 Jelling
8432 Kristensen, Lars, Stabilvej 2, Løvel, 8800 Viborg
8433 Kristensen, Margit Kildevang, Snejbjerg Hovedgade 50, 7400 Herning
8434 Krohn, Peter, Fårupvej 32, 8840 Rødkjærsbro
8435 Madsen, Dorthe, Egholmvej 8, 7160 Tørring
8436 Madsen, Inger Hougaard, Glerupvej 168, 9631 Gedsted
8437 Madsen, Steen, Fårevej 31, Fåre, 7650 Bøvlingbjerg
8438 Mogensen, Anders Mølgaard, Vindelevvej 7, Vindelev, 7300 Jelling
8439 Mogensen, Ulla, Hovedgaden 2 A, Snejbjerg, 7400 Herning
8440 Mortensen, Margarita, Højskolevej 49, 5882 Vejstrup
8441 Maarupgaard, Ninna, Lomborgvej 162, 7620 Lemvig
8442 Nederby, Robert, Blomstertoften 37, 7400 Herning

8443 Nielsen, Dorthe, Valmuevej 17, 7800 Skive
8444 Nielsen, Karin Munk, Teglgårdsvej 11, 7441 Bording
8445 Nielsen, Lisbeth Dissing, Sinding Hovvej 41, 8600 Silkeborg
8446 Nielsen, Mette Bidstrup Engholm, Lærkevej 6, 5772 Kværndrup
8447 Nielsen, Mikael, Kjellerupvej 29, Demstrup, 8620 Kjellerup
8448 Nielsen, Olav Husted, Hovedgaden 41, Nordby, 6720 Fanø
8449 Palmelund, Søren, Ølstrupvej 6, 6971 Spjald
8450 Pedersen, Boje Schnedler, Engholmvej 1, Thyregod, 7323 Give
8451 Pedersen, Carsten Kriegbaum, Gammelstrupvej 3, 8831 Løgstrup
8452 Pedersen, Pernille Lene, Knoldeflodvej 75, Næsbjerg, 6800 Varde
8453 Pedersen, Peter Overgaard, Viborgvej 314, 7840 Højslev
8454 Pedersen, Tina Schrøder, Gl. Krovej 28, Kysing, 8300 Odder
8455 Pinholt, Birgitte, Gammelgårdvej 23, 7650 Bøvlingbjerg
8456 Primdahl, Kenneth, Elsborgvej 2, Sjørslev, 8620 Kjellerup
8457 Riis, Johannes, Agerøvej 10, 7960 Karby
8458 Simonsen, Karsten Søndergaard, Svindbækvej 5, Thyregod, 7323 Give
8459 Skalkhøj, Ingrid, Tangsøgade 45, 7650 Bøvlingbjerg
8460 Stenstrup, Dorthe, Kjeldervej 5, Lomborg, 7620 Lemvig
8461 Stisen, Lars Helleberg, Skinderupvej 79, Fjelsø, 9620 Ålestrup
8462 Stisen, Tom Helleberg, Skinderupvej 79, Fjelsø, 9620 Ålestrup
8463 Søgaard, Karen, Høvsørevej 19, 7650 Bøvlingbjerg
8464 Sørensen, Lene, Drosselvej 12, 9560 Hadsund
8465 Thomsen, Tina Buch, Bøgevej 6, 7323 Give
8466 Østergaard, Anette, Klintevænget 5, Tjørring, 7400 Herning
8467 Østergaard, Søren, Nørrelundvej 14, 7620 Lemvig

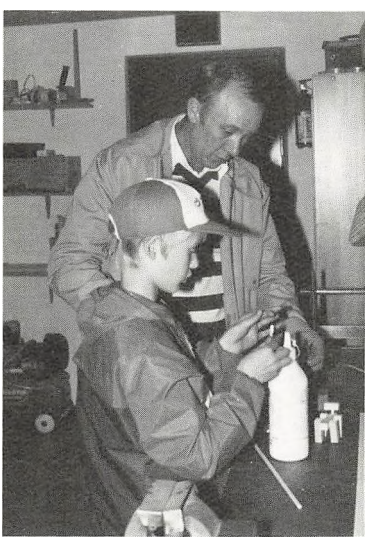

Far og søn til forældredag.

Elevliste 1985-86

8501 Andersen, Dorthe Flemming, Nordrevej 84, Boller, 8700 Horsens
8502
8503 Andersen, Jette Fl., Gludvej 79, Sønderby, 8700 Horsens
8504 Bertelsen, Ebbe, Hajslundvej 8, Mejrup, 7500 Holstebro
8505 Bruus, Allan, Vindumvej 112, 8850 Bjerringbro
8506 Bæk, Kirsten Kjelsmark, Stendisvej 46, Skave, 7500 Holstebro
8507 Dalsgaard, Else Gade, Romlundvej 35, 8831 Løgstrup
8508 Damgaard, Birgit Lyby, Vittrupvej 7, Vroue, 7800 Skive
8509 Damgård, Charlotte Bjerre, Hvamvej 15, Borbjerg, 7500 Holstebro
8510 Engeborg, Søren, Fyrrevænget 20, 7800 Skive
8511 Eriksen, Vibeke Bernholm, Hviddingvej 6, 8834 Hammershøj
8512 Frost-Jensen, Anders, Langgade 82, 7321 Gadbjerg
8513 Frølund, Claus, Violvej 137, 7800 Skive
8514 Halkjær, Lone, Røddingvej 21, 8800 Viborg
8515 Hansen, Henrik Kjeldahl, Kvostedvej 1, 8831 Løgstrup
8516 Hansen, Jakob Venø, Overgårdsvej 1, 7430 Ikast
8517 Hansen, Lars Lambæk, Rugmarken 14, Hammerum, 7400 Herning
8518 Jensen, Bjørn Skøtt, Ådalsvej 9, Hvejsel, 7300 Jelling
8519 Jensen, Lone, Brushøjvej 38, Søften, 8382 Hinnerup
8520 Jensen, Marianne Kjær, Tangsøgade 71, 7650 Bøvlingbjerg
8521 Jespersen, Dorte Kjær, Plantagevej 14, 9500 Hobro
8522 Jessen, Jesper Dengsø, Gl. Ålborgvej 1, Bjerregrav, 9632 Møldrup
8523 Johannessen, Merethe Frederiksen, Møllegade 18, Ramsing, 7861 Balling
8524 Jørgensen, Ane Pernille, Toftager 1, Ubby, 4490 Jerslev
8525 Jørgensen, Morten Schmidt, Ormslevvej 485, 8260 Viby J.
8526 Kjeldsen, Henning, Fyrrevænget 11, 8832 Skals
8527 Kjeldsen, Mogens, Industrivej 31, 8833 Ørum Sdrl.
8528 Kjær, Svend, Kølkærvej 56, 7400 Herning
8529 Knudsen, Kate, Fasanvej 6, Breum, 7870 Roslev
8530 Knudsen, Kristian Heide, Fjordvænget 52, 8832 Skals
8531 Knudsen, Solvej Bjerre, Sandvadvej 36, 8766 Nr. Snede
8532 Kriegbaum, Anders, Virksundvej 109, Borup, 8831 Løgstrup
8533 Kristensen, Hanne Kirstine, Hørbygårdvej 6, 9500 Hobro
8534 Kristensen, Lasse Vaad, Hvejselvej 63, 7300 Jelling
8535 Kristensen, Margit Kildevang, Snejbjerg Hovedgade 50, 7400 Herning
8536 Kristensen, Morten Nørgaard, Risgårdvej 12, Østrup, 9600 Aars
8537 Kristensen, Søren, Bakkekrogen 3, Grejs, 7100 Vejle
8538 Krogshede, Thorbjørn, Kirkebakken 15, Sdr. Vinge, 8860 Ulstrup
8539 Kudahl, Torben Michael, »Kristianslund« Århusvej 119, 8570 Trustrup
8540 Leth, Anders Juul, Skovkrogen 3, Vesterlund, 7323 Give
8541 Lisby, Merete Blach, Grønsmøllevej 8, 7660 Bækmarksbro
8542 Lund-Jensen, Morten, Solparken 5, 7830 Vinderup

8543 Madsen, Dorte Charlotte Juul, Bakkegården Kollundbyvej 83, 7400 Herning
8544 Madsen, Lone, Krogstrupvej 25, Snejbjerg, 7400 Herning
8545 Madsen, Steen, Fårevej 31, Fåre, 7650 Bøvlingbjerg
8546 Markussen, Karsten, Hvejselvej 49, 7300 Jelling
8547 Mogensen, Anders, Vindelevvej 7, Vindelev, 7300 Jelling
8548 Mortensen, Hanne Damgård, Fjordvej 7, Knudby, 8831 Løgstrup
8549 Møller, Bettina Mørch, Grundtvigsvej 2, 7800 Skive
8550 Møller, Niels Birkebæk, Tarpvej 7, 7280 Sdr. Felding
8551 Nielsen, Hanne, Trabjergvej 4, Skave, 7500 Holstebro
8552 Nielsen, Ole Aksel, Jernbanesvinget 2 A, 6392 Bolderslev
8553 Nielsen, Tina Dahl, Virksundvej 25, Kvols, 8831 Løgstrup
8554 Pedersen, Carsten Kriegbaum, Silkeborgvej 28, 8620 Kjellerup
8555 Pedersen, Jane Bredkjær, »Kjærholm« Møgelkjærvej 8, 8800 Viborg
8556 Pedersen, Morten Rygaard, Gl. Præstegård, Nr. Vedbyvej 9, 4840 Nr. Alslev
8557 Pedersen, Pernille Lene, Knoldeflodvej 75, Næsbjerg, 6800 Varde
8558 Pinholt, Birgitte, Gammelgårdvej 23, 7650 Bøvling
8559 Rasmussen, Troels, Engvej 5, Tapdrup, 8800 Viborg
8560 Ravn, Lene, Hasseltoften 68, 8361 Hasselager
8561 Rønnow, Lisbeth Marie, Snejbjergvej 33, 7400 Herning
8562 Simonsen, Lars, Skjoldborgsvej 6 B, 7800 Skive
8563 Stisen, Tom Helleberg, Skinderupvej 79, Fjeldsø, 9620 Ålestrup
8564 Strandby, Vibeke Linde, Nr. Sahlvej 2, 7830 Vinderup
8565 Thastum, Jakob, Engsvinget 8, 8600 Silkeborg
8566 Uttrup, Søren Vinther, Hasseltoften 56, 8361 Hasselager
8567 Vestergaard, Tina Kjeldahl, Romlundvej 23, 8831 Løgstrup
8568 Fruergaard, Ulla, Bådsgårdvej 78, 7840 Højslev

Finn sender scenen.

Vedtægter for Bjergsnæsskolens Elevforening

1. Foreningens navn er Bjergsnæsskolens Elevforening.
2. Foreningens formål er, at vedligeholde kontakten mellem skolen og dens tidligere elever, samt i øvrigt hvor det er muligt at medvirke til at løse opgaver af interesse for Bjergsnæsskolen og Efterskolen i almindelighed.
3. Som medlemmer kan optages alle tidligere elever. Indmeldelse kan ske til kassereren eller til skolen, hvor foreningen repræsenteres af en kontaktlærer, der foreslås af bestyrelsen og godkendes af generalforsamlingen.
4. Generalforsamling afholdes hvert år i forbindelse med elevmødet i april-maj måned.
5. Kontingentet fastsættes af generalforsamlingen og indeholder betaling af årsskrift.
6. Bestyrelsen vælges af den årlige generalforsamling og består af 7 medlemmer, der vælges for 2 år. Hvert år afgår 3 medlemmer, det år formanden, der ligeledes vælges af generalforsamlingen, er på valg afgår 4 medlemmer. Bestyrelsen konstituerer sig selv med næstformand, kasserer og sekretær. Der vælges en 1. og 2. suppleant, der i nævnte rækkefølge indkaldes til bestyrelsesmøde eller indtræder i bestyrelsen, såfremt et af de siddende bestyrelsesmedlemmer er forhindret i at møde eller ønsker at forlade bestyrelsen. Suppleanter vælges for et år.
   Forlader næstformanden, kassereren eller sekretæren i bestyrelsen i utide, konstituerer bestyrelsen sig på ny.
   Valgbare er alle medlemmer af foreningen, såfremt de ikke er i kontingentrestance. Et medlem kan ikke nægte at modtage valg, men er man blevet foreslået, har man ret til på generalforsamlingen inden afstemningen at få ordet for at argumentere for at man ønsker/ikke ønsker at blive valgt.
7. Forslag til bestyrelsesmedlemmer og formandsposten kan ske på generalforsamlingen, såvel mundtlig som skriftligt. Forslagsstilleren skal have sikret sig at den foreslåede er villig til valg. Genvalg kan finde sted ved at den, der ønskes genvalgt, foreslås på lige fod med øvrige. Valgproceduren er følgende:

Blandt indkomne forslag vælges formanden ved almindeligt stemmeflertal. Dernæst vælges de 3 bestyrelsesmedlemmer og de 2 suppleanter. Der kan stemmes på alle indkomne forslag. Hvert stemmeberettiget medlem kan afgive 3 stemmer. Der må kun afgives 1 stemme pr. navn. Valgt til bestyrelsen er de 3 kandidater, der opnår de 3 højeste stemmetal. Valgt som 1. suppleant er kandidaten med 4. højeste stemmetal og som 2. suppleant kandidaten med 5. højeste stemmetal.
Er der stemmelighed mellem 3. og 4. eller 4. og 5. højeste stemmetal, foretages der omvalg mellem disse kandidater. Al afstemning til bestyrelsen sker skriftlig.

8. Generalforsamlingen vælger 2 revisorer. De vælges for 2 år og der afgår 1 hvert år.
9. Bestyrelsen skal føre forhandlingsprotokol over generalforsamlinger og bestyrelsesmøder. Der aflægges beretning og regnskab på generalforsamlingen. Elevforeningens regnskabsår løber fra 1/4 til 31/3. I overgangsperioden fra 10/5 1985 til 31/3 1986. Bestyrelsen udarbejder program og står for afviklingen af det årlige elevmøde i samarbejde med lærerrådet på Bjergsnæsskolen.
10. Der indkaldes til ordinær generalforsamling med mindst 28 dages varsel ved skriftlig henvendelse til samtlige medlemmer. Der kan indkaldes til ekstraordinær generalforsamling med mindst 28 dages varsel ved skriftlig henvendelse til samtlige medlemmer, når mindst 4 bestyrelsesmedlemmer eller mindst ⅓ af foreningens medlemmer ønsker det.
11. Forslag til vedtægtsændringer skal være formanden i hænde senest 21 dage før generalforsamlingen. Vedtægtsændringer kan ske ved ⅔ flertal af stemmeberettigede fremmødte.
12. Forslag eller andre sager, der ønskes behandlet på generalforsamlingen uden for punktet eventuelt, skal være formanden i hænde senest 21 dage før generalforsamlingen. Ved afstemning om eventuelle forslag kræves simpelt flertal. Afstemning kan ske ved håndsoprækning. Hvis et medlem ønsker det, skal afstemningen ske skriftlig. Forslag vedrørende foreningens opløsning kræver særskilt behandling.
13. Foreningens opløsning kan finde sted når forslag herom er indgivet til formanden senest 21 dage før ordinær/ekstraordinær generalforsamling. Hvis ⅘ af fremmødte stemmeberetti-

gede stemmer for foreningens opløsning, indkaldes til ekstraordinær generalforsamling, der afholdes 4 uger senere. Hvis ¾ af fremmødte stemmeberettigede på denne generalforsamling stemmer for foreningens opløsning, overdrages det til den siddende bestyrelse at opløse foreningen.

14. Ved foreningens opløsning hensættes foreningens midler til hjælp for dannelse af en ny elevforening. Hvis en sådan ikke er dannet inden 2 år efter Bjergsnæsskolens Elevforenings opløsning, overgår de hensatte midler til Bjergsnæsskolens Støttefond.
15. Medlemmer til Bjergsnæsskolens Vennekreds fra tidligere elever vælges af generalforsamlingen. Elevforeningen kan vælge 1 medlem for hvert andet påbegyndt elevhold (første gang til indtrædelse marts 1983), dog højst 15 medlemmer. Et medlem vælges for 4 år og kan modtage genvalg. Forslag til kandidater skal være formanden i hænde senest 21 dage før generalforsamlingen. Valgt er den kandidat der får flest stemmer. Er flere på valg findesdet nødvendige antal ved at man tager højeste stemmetal og nedefter. Der kan afgives ligeså mange stemmer, som der er personer på valg, dog må der højst afgives 1 stemme pr. navn.

Således vedtaget på stiftende generalforsamling fredag den 11. juni 1982
Paragraf 10 ændret på ordinær generalforsamling lørdag den 12. maj 1984
Paragraf 6, 7 og 9 ændret på generalforsamlingen lørdag den 11. maj 1985